

SLOVENEK

Za Gene Inzeratom:

Enostopna petstos vrsta malih
oglasov po Din. 1-50 in Din. 2-
veliki oglasi nad 45 mm vi-
šine po Din. 2-50, posiljena listi
po Din. 4-—.

Pri večjem naročilu popust.

Izba je vsek dan izvzemlj
ponedeljka in dneva po praz-
niku ob 5. uri zjutraj.

Poština plačana v gotovini.

Naročnina
za državo SHS:
do preklica:
a) po pošti mesečno Din 14
b) dostavljen na dom
mesečno 12
za inozemstvo:
mesečno Din 23
Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji Din 20
v inozemstvu 40

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Kopirali se ne vrčajo; nebrankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 650 na naročilo in št. 349 za oglaš.
Zagreb 39 št. 1, Sarajevo 7563, praške in dunaj. 24.797.

Razgovor z dr. Korošcem.

Naš urednik je obiskal načelnika SLS dr. Korošca ter imel z njim sledeči razgovor:
»Ali bi mi hoteli, g. doktor, o svojih razgovorih z odličnimi člani radikalne stranke, o kojih se sedaj toliko piše in ugi-
ba, povedati kaj natančnejega?«

»Vaš izraz »razgovor« je pravilen. Kakor veste, piše časopisje o »pogajanjih« in ugi-
ba ali celo decidirano trdi, v kojem pravcu so se gibala ta pogajanja. O kakih pogajanjih se absolutno ne more govoriti. Pogajati bi se mogel, recimo o ustvaritvi nove politične situacije, samo še radikalne stranke g. Pašić ali vsaj član radikalne stranke, ki bi imel od Pašića ali od stranke lozadevno polnomočje. Noben od gospodov, s kojimi sem govoril ob in po katoliškem shodu, ni imel tega pooblastila.«

»Ali bi mi mogli povedati, kaj ste go-
vorili s posameznimi radikalnimi prvaki?«

»Dobro, ako hočete! S predsednikom Narodne skupščine, z g. Ljubo Jovanovi-
čem sva se razgovarjala o delovnem progra-
mu Narodne skupščine v bodočem zaseda-
nju, o nekaterih zakonskih predlogih celo precej podrobno. Mislim, da se raditiga ne more nič očitati niti g. predsedniku niti meni, ako se že sedaj zanimava za predme-
te, ki pridejo kmalu na dnevni red parla-
mentarnega delovanja. Z ministrom zuna-
njih zadev g. dr. Ninčičem sva govorila o posameznih zunanje-političnih vprašanjih, kajpada predvsem o reškem vprašanju. S finančnim ministrom dr. Stojadinovičem sva govorila o finančnih vprašanjih, poseb-
no onih, ki zadevajo v prvi vrsti Slovenijo. In z dr. Jančičem sva razpravljala o cerkve-
no-političnih vprašanjih, kojih je tudi pri-
nas trenutno dovolj na dnevnem redu. Z dr. Jankovičem sva govorila o železniških vprašanjih, predvsem o militarizaciji. Ne morem presoditi, kaj je na tem čudnega. Saj se sliči ne razgovorjem privratar. Mis-
lim, da so ti razgovori vzbudili pozornost samo radi tega, ker živimo v parlamentar-
nih počitnicah, ki dajejo sicer premalo sno-
vi za notranje-politične razprave v listih.«

»Gospod doktor, Vi se izogibate, jav-
nost se zanima za to, ali ste se pogajali o
eventuelnem vstopu v vladu in o posledicah, ki bi potem nastale z ozirom na Vaše
razmerje do Hrvatov in muslimanov. Ali mi
morete o tem kaj povedati?«

»Vidite, sedaj rabite tudi v napačen
izraz »pogajanja«. Pogajanj ni bilo! Zakaj,
sem že povedal. Da pa smo govorili z mini-
stri tudi o Hrvatih, o muslimanih, o Radi-
čevem potovanju po inozemstvu, o parla-
mentarni konstelaciji in o marsičem, to je
pač samoumevno. Če cel svet govori o tem
in sme o tem govoriti, zakaj ni mi? Se en-
krat ponavljam: govorili smo, izmenjavali
svoje misli in stališče, jih spodbijali in za-
govarjali, ali pogajali se nismo.«

»Se vedno se mi izumikate, g. doktor.
Za to dovolite vprašanje: Ali boste šli v je-
seni v vladu?«

»Kakor veste, odločitev o našem raz-
merju do vlade in do parlamenta, smo pre-
pusitili stranki, ki se bo izvršila na jesen.
Po celi Sloveniji se prirejajo sedaj zaupni
skladi, kjer se pristašem polaga natančna
oblika sedanje notranje situacije, tako da se
bo mogla stranka s polno odgovornostjo in
premišljenostjo odločiti. Kakšen bo odgo-
vor na to, počakajmo z mirom in potrpežli-
vostjo.«

»Kakšne so Vaše zveze do Hrvatske
republikanske seljačke stranke in do Jugos-
lovanske muslimanske organizacije?«

»Ravno iste, kakršne so bile dosedaj.
Ni se ni spremenilo, le da so stiki radi
parlamentarnih počitnic precej redki. Isti-
ta je, da mi nismo vedeli za Radičevu po-
tovanje v inozemstvo, a to je interna zadeva
edinele Seljačke stranke. Naša zveza je za-
mišljena samo za notranje-politično izvoje-
vanje naših načel glede ureditve države.
Mi Slovenci bi, ako bi tudi kdo to zagovar-
jal, ne smeli klicati zunanje intervencije,
ker bi jo Italija z veseljem izvršila na svojo
korist in v našo škodo. Pod fašistovski bič
ni nobenega Slovenca ne miče.«

Ko je še dr. Korošec nato vsak odgo-
vor o avdienci pri kralju odklonil, je bil
naš razgovor zaključen.

Reško vprašanje rešeno.

Rim, 1. septembra. (Izv.) Italijansko-
jugoslovanska komisija je končala svoje
delo. Uspehi pogajanja se bodo takoj spo-
ročili obema vladama. Jugoslovanski dele-
gati so izjavili, da bodo v 14 dneh sporo-
čili odgovor svoje vlade.

Belgrad, 1. septembra. (Izv.) Italijan-
ska in jugoslovanska paritetna komisija sta
izvršili svoje delo s kompromisom. Reko
bo upravljala tekom enega leta italijansko-
jugoslovanska paritetna komisija. Med tem
časom se definitivno reši reško vprašanje,
ako pa bi to ne bilo mogoče, se izroči cela
zadeva Ligi Narodov v končno rešitev. Ba-
roš in Delta se izročita Jugoslaviji in se v
najkrajšem času evakuirata, odnosno vzma-
ta v jugoslovansko posest. Bankino se
da Jugoslaviji za prehodno dobo v najem.
Carinski, železniški, poštni, pomorski pro-
met se uredi potom posebnih pogodb, ki
so že izdelane in odobrene.

KAJ JE RES?

Belgrad, 1. (Izv.) Na vest oficijozne ita-
lijanske agencije Stefani, da se je na seji
paritetne komisije 31. avgusta sklenil med
Italijo in Jugoslavijo zaradi Reke končni
sporazum, se je naš dopisnik javil v mini-

strstvu za zunanje zadeve, kjer so ga zago-
tavljali, da to ni resnica. Pomočnik ministra
za zunanje zadeve Panta Gavrilović je izja-
vil, da mu o tem ni ničesar znanega, nego
da pogajanja trajajo še dalje.

DEMONSTRACIJE NA SUŠAKU IN REKI.

Zagreb, 1. septembra. (Izv.) Vesti o
končni rešitvi reškega vprašanja so duhove
na prizadetem ozemlju skrajno razburile.
Na Sušaku se vrše demonstracije proti re-
šitvi po italijanskem načrtu, a na Reki,
kjer pod zaščito italijanskih oblasti in ita-
lijanskega vojaštva obvladujejo položaj fa-
šisti, razglašajo letaki, da fašisti ne bodo
nikakor dovolili, da bi prišli na Reko Ju-
goslovani, četudi pod naslovom paritetne
komisije. Fašisti so pripravili s krvjo
brani Italijanski značaj mesta in zahte-
vajo, da Italija Reko anektira. Kakor pa
poročajo z Reke, je že pred dnevi dospela
tjekaj iz Trsta carinska in železniški komi-
sija, ki je pregledala reški kolodvor in
skladišča na železnici in v pristanišču ter
določila uradne prostore za jugoslovansko
carinsko in železniško osebje. Prostore so
začeli takoj urejati za njihov namen.

Italijani zasedli Krf.

Rim, 1. sept. (Izv.) Uradno: Poveljnik
italijanskega brodograja pred Krkom poroča,
da so se včeraj ob 16. priče izkrčevati ita-
lijanske čete. Ob 18. je bila na stari trdnja-
vi razobešena italijanska zastava, katero so
vse bojne ladje pozdravile z 21 strelj. Za-
sedba mesta in otoka se je izvršila v redu.

Rim, 1. sept. (Izv.) Agenzia Stefani po-
roča: Italijanska eskadra je priplula pred
Krf in zahtevala predajo mesta. V podkre-
pitev svoje zahteve je oddala več slepih
strelj. Ker se grške oblasti niso v dolo-
čenem roku odzvale pozivu, je bilo italijan-
sko brodograje prisiljeno, da je pričelo stre-
ljati s topovi malega kalibra proti trdnjavi
Krf. Ob tej priliki je bilo težko ranjenih
kakih 10 meščanov, ki so se nahajali v trdn-
javi. Ko je s trdnjave zavihrala bela za-
stava, so italijanske ladje prenehale stre-
ljati. Nato so se izkrčale italijanske čete
in od severa in juga zasedle mesto in trdn-
javo. Grški orožniki so prosili, da smejo
še nadalje vršiti svojo službo. Konzuli so
se podali na krov admiralske ladje. V me-
stu vlada mir in red.

Rim, 1. sept. (Izv.) Mussolini je z ozi-
rom na zasedbo otoka Krfa poslal vsem ita-
lijanskim poslanikom sledečo brzojavko:
Z izkrčevanjem italijanskih čet na Krfo —
ki bo le začasno — ne namerava Italija no-

bene vojne akcije. S tem hoče le doseči, da
Grška da zahtevano zadoščenje. Italijanska
vlada želi, da ne bi Grška izvršila nobene-
ga dejanja, ki bi ogrozilo mir.

Atene, 1. sept. (Izv.) Iz Krfa poročajo:
Včeraj ob 15. se je izkrčal kapitan italijan-
ske voje ladje in iz avil prefektu, da bo
italijanska divizija na miren način zasedla
mesto. Ko so se italijanske čete izkrčale, je
poveljnik zahteval predajo mesta. Prefekt
je izjavil, da se mora prej obrniti do svoje
vlade za navodila. Še predno je prefekt do-
bil stik z vladu, so italijanske ladje začele
streljati. Granate so zažgale neko šolo in
policijsko poslopje, ki je zgorelo. Nato so
italijanske čete zasedle mesto. Za povelj-
nika mesta je imenovan general Bellini.
Italijani so zahtevali izročitev vojaštva,
orožništva, vojašnic in vojnega materiala.

London, 1. sept. (Izv.) »Times« poro-
ča iz Aten: Pri bombardiranju Krfa je
bilo ubitih 15 oseb. Italijani so zasedli tudi
otok Samos.

Pariz, 1. sept. (Izv.) »Petit Parisien«
poroča: Nad Grško je proglašeno obsedno
stanje.

Rim, 1. sept. (Izv.) Agenzia Stefani
poroča uradno: V inozemstvu razširjene
vesti, da namerava Italija zasedati tudi oto-
ka Samos in Kreto, so brez vsake podlage.

Naša vlada posreduje v Italijansko-grškem sporu.

Belgrad, 1. sept. (Izv.) Grško-italijan-
ski spor stoji tu v ospredju vsega zana-
janja, ker se državniki zavedajo, da bi ne-
ugoden potek tega spora mogel povzročiti
na celim Balkanu jako nevarne komplica-
cije. Veliko razburjenost povzročajo zlasti
vesti o že storjenem ali nameravanem zase-
denju otoka Krfa. Danes je več diplomatov
posetilo pomočnika ministra za zunanje za-
deve, Panta Gavrilovića. Najprej se je ogle-
sil grški poslanik Mavrudis, ki je sporočil
Panti Gavriloviću odgovor grške vlade na
italijanski ultimatum. Grška se odločno za-
varuje proti temu, da bi preiskavi proti na-
padalcem na italijansko delegacijo pris-
stvoval italijanski častnik in da bi italijan-
ska vlada smela enostavno diktirati smr-
no kazen. Krivce bo grška vlada kaznovala
po grških zakonih, ako so res krivi. Grčija
ne odklanja principijelno odškodnine, toda

tudi o tem bo treba še govoriti, kajti brez
dokazane krivde se ne da diktirati odško-
dnina. Sicer pa Grčija predlaga kot razsodi-
šče Društvo narodov. Tudi albanski posla-
nik je v isti zadevi konferiral s pomočnikom
dr. Ninčiča. Nato je posetil zunanje mini-
strstvo italijanski poslanik S u m o n t e, ki
se je zelo interesiral za stališče naše vlade
napram italijansko-grškemu sporu in bil
zaradi napadov jugoslovanskega časopisja
na Italijo indigniran. Naša vlada svojega
stališča še ni določeno formulirala ter mora
spričo svojih istodobnih pogajanj z Italijo
zaradi Reke varovati veliko rezerviranost.
Naša vlada podvzema korake, da se kon-
flikt mirno reši in namerava v tem oziru
posredovati v pomirjevalnem smislu. (To
stališče je v interesu evropskega miru le
odobravati. — Op. uredn.)

Zasedanje Društva narodov.

Zeneva, 1. (Izv.) Včeraj se je vršila
prva seja 26. zasedanja Društva narodov.
Svet je vzel na znanje predlog Estonke o
varstvu narodnih manjšin. Lord Cecil je
predlagal, naj se predlog izroči odseku. Po
javni seji se je vršila zaupna seja, na kateri
je bil sprejet dnevni red. Na dnevnem redu
je med drugim proučevanje prejema Irske
in Argentinijske Društvo narodov, nadalje
splošen finančni položaj Društva narodov

itd. V načelu je bilo sklenjeno, da se vrše
letno štiri redna zasedanja Društva naro-
dov.

Zeneva, 1. (Izv.) Odbor za medsebojne
zadeve je včeraj končal svoje delo o refor-
mi koledarja. Ugotovljeno je, da je reforma
koledarja sprejemljiva za vse cerkve. Gre
le edino še za enotno praznovanje Velike
noči. O tem bo treba še razgovorov z raz-
ličnimi cerkvami. V to svrhu se je sestavil
posebni odbor.

Vlada bo Radiča preganjala radi veleizdaje.

Belgrad, 1. sept. (Izv.) Iz vladnih kro-
gov ter iz vladnega časopisja se da posneti,
da je vlada na podlagi poročil iz inozem-
stva ter iz notranjosti države prišla končno
do rezultata, da ima delovanje Radiča v
inozemstvu popolnoma značaj veleizdaje.
Vsed tega je vlada sklenila, da dvigne pro-
ti Radiču ter proti njegovim tovarišem ob-
tožbo radi veleizdaje in da ga sodi po ob-
stojećih hrvatskih zakonih, tako da se ne
bo treba vlad zateči k zakonu o zaščiti dr-
žave. Ker pa je skoro izključeno, da se Ra-
dič vrne iz inozemstva, se bo proces proti
njemu vršil v njegovi odsotnosti in se bo
obsodba proti njemu izrekla »in contuma-
ciam«, ker ie to po naziranju vlade tudi po
obstojećih hrvatskih kazensko-pravnih do-
ločbah popolnoma mogoče. Vladni krogi iz-
javljajo, da so del obtožnega materiala
proti Radiču in njegovim tovarišem že
zbrali in pripravili in se zategadelj že v
bližnjih dneh pričakujejo v Zagrebu ter tu-
di na deželi senzacionalne aretacije.

RADIČ O SVOJEM DELOVANJU V INO-
ZEMSTVU.

Zagreb, 1. sept. (Izv.) Predsedstvo
HRSS je prejelo tretje Radičevu pismo o
njegovem delovanju v inozemstvu. Radič
piše, da nadaljuje svoje informativno delo
in da je predsednik balkanskega odbora
Noel Buxton prišel nalašč k njemu v Lon-
don. Buxton ga je sprejel v svojem domu
in poslušal Radičev referat o prilikah v dr-
žavi SHS, nakar je Buxton 22. preteklega
meseca pred odlično angleško publiko pre-
daval o Hrvatski skupaj s profesorjem
Bennetom, ki je povabil Radiča na svoje
posestvo v Walesu. Radič je prišel v stik
tudi s Seaton Watsonom in z nekim vele-
uglednim angleškim politikom, ki je svoj-
čas največ storil za Srbijo, da se je mogla
okoristiti s sadovi zmage zaveznikov. Imena
tega državnika Radič ne imenuje. Nato se
je sestel Radič tudi s Hughesom, kateri se
je svojčas z Bennetom v informativnih svr-
hah mudil na Hrvatskem. Tudi znameniti
pisatelj Wood je z Radičem konferiral o
razmerah v Jugoslaviji.

KONFERENCA HRSS.

Zagreb, 1. sept. (Izv.) Povodom vesti
o namerah vlade, da napravi proti HRSS,
oz. njenim voditeljem proces, se je danes
zbralo predsedstvo stranke, da se posve-
tuje o tem, kako bi se imela stranka vesti
v slučaju njenega razpusta od strani vlade.

PREISKAVA G. PRPIĆA.

Zagreb, 1. sept. (Izv.) Danes se je vr-
nil iz Karlovič Varov znani veleindustrija-
lec in prijatelj Radičev Prpić. O njem je
vlada trdila, da je Radiča prevel na avto-
mobilu preko državne meje, dasi je režim-
sko časopisje istočasno poročalo, da je Ra-
dič zbežal iz Hrvatske na brodu preko Dra-
ve. Policija je Prpića ob povratku do gola-
ga preiskala in konfiscirala celokupno nje-
govo korespondenco, ki je pa vsa samo tr-
govskega značaja. Prpić se je obrnil na od-
vetniško intervencijo proti temu postop-
panju.

Stavka v delavnicah
Južne železnice.

Maribor, 1. sept. (Izv.) Stavko v delav-
nicah južne železnice so povzročili takozvani
»neodvisni«. Duševna voditelja sta ljubljans-
ka Makuc in Žorga, ki se tudi udeležujeta
zaupnih posvetovanj. Da je prišlo do stav-
ke, pravijo neodvisni, je krivo čezurno de-
lo. Delavci, ki so družinski očetje, s sramot-
no nizkimi plačami, absolutno ne morejo iz-

hajati in so si doslej pomagali s tem, da so na teden po več dni vršili čezurno delo, katero se plača 100 odstotkov višje. Dne 28. avgusta je zopet večja partija delala čez uro. V delavnici, ki je bila zaprta, je vdrla okoli 90 delavcev, ki so si s silo pridobili ključ do delavnice. Iztili so s silo delavce, ki so delali čez uro. Nato je neodvisna organizacija razglasila splošno stavko in zagrozila, da bodo vsakega, ki ne bo staval, pobili oziroma iztili iz delavnice. Drugi dan je vodstvo delavnice sestavilo obširni zapisnik in zagrozilo, da bo dotičnih 90 delavcev, ki so rabili silo, kaznovanih deloma z odpustom, deloma z drugimi kaznimi.

Delavstvo ni imelo nobenih zaupnikov, ki bi se pogajali z vodstvom delavnice oziroma z ravnateljstvom južne železnice. Neodvisni so sicer poslali nekake delegate k vodstvu delavnice, katerih pa vodstvo ni priznalo in se tudi ni hotelo z njimi razgovarjati. Delegati so nato poslali vodstvu naslednje pogoje: 1. Čezurno delo se popolnoma odpravi. 2. Zapisnik o 90 delavcih, ki so iztili čezurne delavce, naj se uniči. 3. Enkratni nabavni prispevek za vsakega delavca po 1000 Din. 4. Odprava militarizacije. 5. Delavcem se plačajo tudi dnevi pasivne resistance in stavke.

Dne 31. avgusta so neodvisni pozvali delavstvo na zborovanje in so si izvolili 7 delavskih zaupnikov, ki so vsi pristali neodvisne organizacije. Zborovanje sta vodila Makuc in Žorga. Ob tej priliki so neodvisni odklonili vsako posredovanje in sodelovanje od kake druge strani in izjavili, da ho-

čejo boj voditi do skrajnosti brez vsake pomoči. Vodstvo delavnic tudi teh novih zaupnikov noče priznati in se izgovarja, da volitev ni bila pravilna.

Neodvisni odklanjajo tudi vsako sodelovanje akcijskega odbora javnih nameščenec, dasiravno so pri zadnji seji akcijskega odbora v Mariboru pristali na to, da nobena organizacija, politična in strokovna, ne sme na lastno pest brez akcijskega odbora ničesar ukreniti, kar se tiče borbe za zboljšanje gnetnega položaja železničarjev in javnih nameščenec. Vsled tega vlada med večino delavstva juž. železnice nevolja proti nepremišljenim voditeljem neodvisnih, ker se že naprej vidi, da ti koraki ne bodo uspeli.

Poslanec Žebot je včeraj in danes cel dan razpravljal z delavci ter se obenem razgovarjal tudi z vodstvom delavnic, vendar do definitivnih pogajanj med štrajkujočimi in vodstvom delavnic oziroma upravo južne železnice še doslej ni prišlo. Za ponedeljek, 3. septembra napovedujejo neodvisni posvetovanje in vabijo sedaj tudi zastopnike drugih skupin.

Vodstvo delavnic je danes cel dan konferiralo z zastopniki vojaštva, politične oblasti in državno upravo južne železnice. Zdi se, da hočejo vojaštvo in nova uprava južne železnice uporabiti proti voditeljem stavkujočih najostreje mere. Mir se do danes ni kalil. Vhod v delavnico straži večje število oboroženega vojaštva, ki je v strogi pripravljenosti. Tudi vsi objekti delavnic so strogo zastraženi.

Janko Jovan:

Stališče obrtnikov napram današnjemu go- spodarskemu položaju.

Ko je Avstrija razpadala in so se tvorila nova državna telesa, tedaj so vsi gospodarski sloji pričakovali v novi domovini zboljšanja položaja. Boljših časov pa si je opravičeno želel mali obrtnik in rokodelca. Boljši časi bi tudi prišli, če bi vladal v naši državi red, če bi znali naši finančniki priboriti ugled našemu denarju, če bi naša železniška uprava napravila red v prometni službi in če bi naša vlada z modrostjo in obzirnostjo znala voditi carinsko politiko in izdajati pametne naredbe in zakone, ki zadevajo narodno gospodarstvo.

Vsega tega pa žal nismo doživeli, dokali pa smo nered tam, kjer bi bil red nujno potreben, in prepričali smo se nešteto krat, da imajo naši državniki za narodno gospodarstvo premalo smisla. Zato pa razmere, ki so pri nas zavladele, gospodarskih krogov niso zadovoljile, temveč so bile vzrok upravičene nezadovoljnosti. Naš gospodarski položaj v državi je tak, da kliče po odpomoči. To čuti pa na sebi tudi mali obrtnik in rokodelca, vsled česar mora iti njegovo stremiljenje za tem, da skuša po svojih močeh neredu in brezpravju nasproti postaviti jez.

INDUSTRIALIZACIJA ROKODELSTVA.

Po razsulu Avstrije so prišli njeni industrijski kraji deloma pod sedanjo novo Avstrijo, deloma pa pod Češkoslovaško, južni kraji pa, ki so pretežno agrarnega značaja, so pripadli Jugoslaviji. Nagel in krepek razvoj industrije v nekdanji Avstriji je vedno bolj h tiom pritiskal malega ro-

kodelca, tako, da je rokodelca v mnogih strokah bolj ostal še, da popravlja pokvarjene in obrabljene industrijske izdelke, kot pa izdeluje nove. Da se rešijo, so posamezne stroke morale iskati pomoči v združenju in vpeljati modernih strojev, kar je v resnici pomenjalo že industrializacijo in prehod iz rokodelstva v tovarniška podjetja. Z ustanovitvijo Jugoslavije so se razmere temeljito spremenile. Industrija v Srbiji je bila uničena, Hrvaška je bila v industriji slabo zastopana, le v Sloveniji je bilo več industrijskih podjetij, ki jih je postavil pretežno nemški kapital. Tendence vlade je šla za tem, da industrijo kolikor mogoče zaščiti in z zaščitnimi carinami da impuls, da se nove panoge vpeljejo. Indirektno je ta politika štela tudi rokodelstvo, ker tako je bila odstranjena ali vsaj zmanjšana konkurenca. Pri normalnih razmerah bi se obetale malemu obrtniku boljše časi, kajti industrije kot že rečeno lastne, nismo imeli dovolj, izdelkom tuje industrije je bil dostop k nam otežkočen, a potreba vseh obrtnih in industrijskih izdelkov je bila velikanska, ker je bila nabava vseh predmetov med vojno do skrajnosti omejena in je po dolgotrajni vojni pomanjkanje vedno bolj nastopalo.

OVIRE GOSPODARSKEMU RAZVOJU.

Kljub vsem nadam, ki so jih stavili pridobitni krogi v Jugoslavijo, se je kmalu po prevratu pojavilo nešteto težkoč, ki so ovirale razvoj gospodarskih podjetij. Te težkoče je občutila industrija, a občutili so jih še bolj mali obrtniki in rokodelci, ker ti niso imeli rezerv, ki bi jih preživljali v času zastoja in pomanjkanja.

Glavna ovira gospodarstvu so bile valutarne razmere, za katere se doslej nikomur ni bilo treba brigati. Ako je obrtnik v normalnih časih kupil potrebne surovine, je že imel podlago za kalkulacijo

cene svojih izdelkov, kajti vsi drugi faktorji, ki odločajo na tvorbo cen kot prehrana, mezde, najemnina, obresti so bili stabilizirani in skoro brez sprememb; vsaj pa se niso spreminjali vsak trenotek.

Kdo je pred vojno zasledoval valutarno valovanje? Skoro izključno le banke, vendar pa so se valutarne spremembe od dneva do dneva komaj opazile. Uprav tu pa so po vojni nastopile tako temeljite spremembe, da je valutiranje novca postalo odločujoči faktor za vse gospodarske pridobitne kroge. Saj valuta je hipno vplivala na cene surovin, cene življenjskih potrebščin in posledica tega tudi na višino mezd in vse drugo, kar tvori breme proizvajalca.

VZROKI VALUTARNIH IZPREMEMB.

Vzroki valutarnih izprememb so znani. Kurz denarja se pred vojno ni menjaval skokoma zato, ker so emisijske banke v vseh urejenih državah smele izdajati le toliko papirnatega denarja, kakor je odgovarjalo njihovim postavno določenim predpisom o pokritju papirnatega denarja z metalno podlogo bodisi že, da je bila to zlata ali srebrna. Med vojno in še bolj po vojni pa so skoro vse evropske države krenile s te prave poti. Da popravijo, kar je vojna prizadejala, je bilo treba ogromnih svot. Davki niso prihajali, ker so bili davkoplačevalci obubožani, podjetja, vodena v državni režiji, so poslovala pasivno, kredita od držav z dobro z zlatom podprto valuto ni bilo dobiti in tako so vlade prisilile banke, ki so izdajale v državi veljaven denar, da izdajo papirnati denar, ne da bi istočasno skrbele za metalno podlogo. Čim več papirja pa je taka banka izdala, tembolj se je rušilo dovoljeno razmerje med papirjem in zlatom in tembolj je padala vrednost denarja v obče. Čim bolj pa je padala vrednost veljavnega denarja, tembolj so rastle potrebščine in enkrat začeto nedovoljeno postopanje, je šlo rapidno naprej. Da pa inostranstvo, ki je to počenjanje pazljivo zasledovalo, do držav, ki so tako prakso pričele, ni moglo imeti zaupanja, je jasno. Posledica tega je bila, da se je inostranstvo skušalo denarja takih držav iznebiti in da so lastniki z zlatom nekritega denarja istega vrgli na borze, kjer se z denarjem trži. Da vsaj rešijo, kar se rešiti da, dobro vedo, da bo ta denar, čim več dotična država še nekritega papirja izda, padal v vrednosti. Isti pojav se je pokazal tudi pri nas, dasi je že prevzete novčanic avstro-ogrške banke pomenjalo težko finančno operacijo, za katero je bila na mestu najmodrejša finančna spretnost, da ne škoduje denarju. Naša valuta je kmalu po prevratu pričela padati, a čim bolj je padala, tem več papirja se je tiskalo, da še več, načela se je tudi metalna podloga, ki bi morala ostati nedotaknjena. Posledice niso ostale. Če valuta pade, potem je treba za nakup enega in istega predmeta toliko več denarja, za kolikor odstotkov je valuta padla. To se je tudi točno izvršilo, vse potrebščine so v ceni rastle, nastala je splošna draginja, katero so zlasti nižji sloji, med njimi obrtni stan, bridko občutili. Surovine so v ceni rastle, delavstvo je vsled naraščajoče draginje zahtevalo vedno večje plače. Težave so nastopile zlasti pri nabavi surovin. Tujih valut ni bilo lahko dobiti in navadno se je zgodilo, da je bilo ob času plačila plačati neprimerne večje svote kot ob času naročila. Kdor je vzel kurz denarja ob času naročila za podlago svoje kalkulacije, je bil tepen in to se je zgodilo skoro

pri prevzetju vseh del. Nadaljna posledica devalvacije je bilo pomanjkanje denarja in vsled tega zvišanje obrestne mere. Vsi pridobitni sloji so bili tepeni, le banke so lahko korišćale položaj, obresti so dosegle neverjetno višino; danes obresti 30 do 40 odstotkov niso nikaka redkost več, a največkrat obrtniku tudi pri visoki obrestni meri ni mogoče dobiti kredita.

Tak je danes splošni gospodarski položaj, merilo zanj so valutarne razmere in pod njihovo težo trpi vse gospodarsko življenje.

POTREBA ORGANIZACIJE.

Nastane vprašanje, kako naj si mali obrtnik v teh razmerah pomaga? Eno je gotovo: posamezni obrtnik ne bo dosegel česar, vsak uspeh bo mogoč le, če nastopi obrtni stan organiziran v kakikoli obliki, ker le tedaj bo našel, četudi z veliko težavo, upoštevanje pri vladi, ki kaže za gospodarska vprašanja malo umevanja in še manj smisla za socialne potrebe posameznih stanov.

KREDITI.

Imamo Narodno banko. Narodna banka dovoljuje industriji in veletrgovini do gotrajne in sezonske kredite. Mali človek je od teh kreditov z malo izjemami izključen. Obrtniki imajo v Sloveniji svojo obrtno centralo in svoje denarne zavode. Ako nastopajo posamezniki in zahtevajo, da se njihovi zavodi upoštevajo, bo taka zahteva brezuspešna, ako pa nastopi cel stan, do bil bo zaslonbo v parlamentarni delegaciji in taka pot vodi k cilju. Izpeljava sama po sebi kako dobiti potrebno jamstvo, ali po kakih banki, ali po Zadrugi zvezi, kako bi obrtni denarni zavodi uredili razdelitev kreditov med posamezne obrtnike itd., to so dotajna vprašanja, ki jih ima rešiti organizacija.

Važno vprašanje je priskrba tujih valut in teh je danes treba za nabavo surovin strojev in nebroj drugih potrebščin. Vlada je že pokazala, kako se to vprašanje ugodno rešiti, žal pa je vlada pri tem postopanju postopala enostransko. Dovolila je obrtnikom kredite v francoskih frankih in to na daljši rok in po tečaju, ki je bil v času vrnitve dva do trikrat nižji, kakor je francotiral tedaj na naših borzah. Teh dobrih pa je bil deležen, kolikor mi je znano, le srbski obrtnik, ne pa tudi naš. Če hoče naš obrtnik dobiti, da ga vlada istotako podprta, potem bo tudi to mogoče, le ako nastop ves stan po svoji organizaciji.

Dokler pa obrtni stan ne izpostavi pomoči od Narodne banke in vlade, je navseznan na samopomoč in to je pristop k svojemu denarnemu zavodu, ki bo v stanu vs drugače izposlovati kredite, če bo štel svoje člane na tisoče, kakor pa, če nastopa maloštevilnim članstvom.

GOSPODARSKE HITRE.

To pa ni vse, kar danes teži obrtnik. Kjerkoli je posegala država v gospodarsko življenje, povsod so se pokazale kvartilne posledice nerazumevanja gospodarskih vprašanj. Vlada je izdajala cele serije naredb, ki segajo globoko v gospodarsko življenje, ki pa so napravile polno zmed in povzročile nezadovoljnost pridobitnih slojev. Poleg dovoljenja, da izdaja Narodna banka papirnat novčanic brez metalnega pokritja, imamo še ves sistem gospodarske politike, po kateri nas je zunanji svet obojeval. Navesti hočem le nekatere gospo-

Edgar Allan Poe:

Znameniti doživljaji Arturja Gordona Pyma.

(Konec.)

5. marca. Veter je popolnoma izostal; čutili pa smo močan tok, ki nas je z nevdržno silo gнал na jug. Zdaj bi bilo razumno in naravno, da bi se resno vznemirili — nismo pa občutili prav nobene skrib. Na Petersovem obrazu je vsaj ni bilo opaziti. Včasih mu je seveda legel na lice nekakšen izraz, ki ga nisem domel. Polarna zima se je bližala — a brez vseh strahot. Bil sem utrujen na duši in telesu. Objela me je sanjava zaspanost. To je bilo vse.

6. marca. Sivi dim se je dvignil več stopinj nad obzorje in postal vedno svetlejši. Voda je bila tako vroča, da smo se je le neradi dotaknili. V barvi je vedno bolj spominjala na mleko. Danes se je tik čolna pojavil omenjeni vodni krč. Obenem se je prikazalo, kakor ponavadi, divje zaplapolanje dima ob vrhnem robu; spodaj pa se je sopuh razdelil. Fin bel prah, ki je silil čil pepelu (bil je pa gotovo kaj drugega), je padal na čoln in velik del morja, kakor hitro je zamrlo zaplapolanje dima in prošla razburkanost morja. Nunu se je vrgel na lice in nobeno prigovarjanje ga ni premotilo, da bi se dvignil.

7. marca. Danes sva vprašala Nunuja, zakaj so njegovi tovariši tako zlo ravnali z našimi. Tako pa sta ga že premagali bojaznen in groza, da nama ni zamogel razumno odgovoriti. Ležal je stanovitno stegujen na dnu čolna. Ko sva ga nanovo vpra-

šala po povodu preganjanja naših, se je poslužil bedastih znamenj; položil je kazalec na zgornjo ustnico in odkril zobe. Bili so črni. Doslej nisva pri nobenem prebivalcu otoka Tsalal videla zobovja.

8. marca. Danes je priplaval mimo bela žival tiste vrste, ki je takrat tako nenkrat zavdala divjakom ob Tsalalskem zalivu toliko strahu. Hotel sem jo uloviti. Hipoma pa se me je polastila taka ravnodušnost, da sem jo pustil mimo. Morje je postajalo vedno gorkejšo, ni bilo več mogoče vtakniti roke vanj. Peters je le malo govoril. Nisem vedel, kam bi z njegovo lenobo. Nunu je komaj še dihal.

9. marca. Stanovitno je padal beli pepel na nas in sicer v ogromni množini. Orjaška stena dima na jugu je zrasla strahotno visoko nad to obzorje in zadobivala določnejšo obliko. Primerjati jo morem le z vodopadom, ki nima na nobeni strani meja in se molče izliva z orjaškega, od vsega sveta oddaljenega, nebeskega vrha v morje. Gigantski zastor je zavzemal vso daljo južnega obzorja. Ni bilo glasu od tam.

21. marca. Sitnoben mrak je visel nad nami. Iz mlečnih morskih globlin pa se je dvigal tleč sij in rastel blesteč ob čolnovih stenah. Beli pepel se je dušeče navlil na nas in napolnjeval čoln; v vodi pa so se njegove snežinke stajale.

Vrh katarakta je izginil docela v mraku višine in dalje. Vendar smo se mu očitno bližali s strahovito naglico. Včasih sem zagledal v njem daljne, zijoče razpoke, ki pa so se hipoma spet zaprle. Iz ene teh špranj, kjer se je premikal kaos migljajočih in razhajajočih postav, je zavel močan, a

neslišen veter, ki je z mogočnim dahom razburkal plamteči ocean.

2. marca. Vedno bolj se je stemnilo. Le odsev vode na belem, ogromnem zastoru je migljale razsvetljeval noč. Mnogo silnih in pošastno blelih ptic je priletavalo neprestano iz belega pajčolana. Ko so že izginile izpred oči, nam je še vedno brnel po ušesih njihov večni »Tekeli-li!« Tedaj se je Nunu še enkrat zganil na dnu čolna. Ko pa sva se ga dotaknila, sva spoznala, da je izdihnil. In zdaj sva besnela vodopadovemu objemu nasproti, tja, kjer se je odprla špranja, da naju sprejem. V tem trenutku pa se je dvignila sred pota zakrita, človeška postava, vendar v vsem ogromnejša od zemeljskih otrok. Njena koža je bila bela, bela kakor najsvetlejši, najbolj bleščeči večni sneg — — —

DODATEK.

Dnevno časopisje je čitatelje natančno seznanilo z nenadno in obžalovanj vredno smrtjo gospoda Pyma. Bojimo se, da je nekaj poglavij, ki so dokončavali povest in ki jih je že v tisku še enkrat hotel pregledati, bilo uničenih po nesreči, ki mu je oropala življenje. Morda pa je bojaznen neutemeljena. Potem bomo seveda manjkajoča poglavja naknadno objavili.

Skušali smo na vse načine nastalo vrzel izpopolniti. Gospod, ki ga imenuje g. Pym v predgovoru, bi bil edini zmožen, dokončati povest, po izvajanjih v predgovoru sodeč. Odklonil pa je naročilo in sicer iz zadostnih vzrokov. Prvič se mu predložene podrobnosti zdele premalo točne, drugič pa je dvomil o verodostojnosti zadnega

dela Pymovega poročila. Od Petersa bi se dalo še kaj izvedeti. Živi še in prebiva momentano v državi Illinois, ne moremo pa dognati natančnega naslova. Upajmo, da ga najdemo kasneje. Zamogel bo brez dvoma podati snov za dokončanje Pymove povesti.

Izguba dveh ali treh sklepnih poglavij (več jih pač ni bilo) je tembolj obžalovana vredna, ker so zadnje strani gotovo vsebovale opis tečaja ali vsaj tečaja najbližjega pokrajini. Bilo bi tudi zanimivo, razsoditi pravilnost pisateljevih poročil na podlagi raziskavanj, ki jih bo izvedla od države zasnovana južno-tečajna ekspedicija.

O nekem mestu povesti pa bi se dalo kaj pomembnega povedati. Avtorja tega dostavka bi zelo veselilo, če bi njegovo mnenje moglo povečati verodostojnost znamenite Pymove objave. V mislih imamo vtline na otoku Tsalal in njihove čudne oblike.

»Tekeli-li! Tekeli-li!« so klicali pri strašni otočini, ko so zagledali belo žival, ki so jo ujeli v morju. »Tekeli-li! Tekeli-li!« je ječal tresoč se ujeti Tsalalec, ko je ušel belo platno v rokah gospoda Pyma. Klic slovi čil popolnoma kriku brzoletnih, ogromnih belih ptic, ki so prišumele izpod belega zastora dima na jugu. Nič belega ni bilo na otoku Tsalal in v sosesčini. Ni izključno, da bo beseda »Tsalalec«, ime votlinskih gaz otoka, pri natančnejšem jezikoslovne raziskavanju značila otokovo razklanost, pa da se bo vsaj odnašala na skrivnostni etiopska znamenja, zarisana v skalovju.

»Zakopal sem besedo svojo goram lice, in osveto zapisal skali v arca.«

barske hibe, ki dovoljno označujejo današnje gospodarske razmere v državi.

DIKTIRANI CARINSKI TARIFI.

Prva dobrota, ki smo jo okusili, je bilo razširjenje srbskega carinskega tarifa na celo državo. Carinska služba je nekdanji funkcionar rekla bi avtomatično. Srbski carinski zakon se je oziral na potrebe bivše kraljevine Srbije, vsled česar je bila kardinalna napaka, da se je brez prilagoditve našim gospodarskim razmeram diktiral nam nespremenjen. Prva sprememba je bila, da so se tarife enostavno s gotovim številom, ki ga je finančno ministrstvo določilo, pomnožili. Ko pa se je pričela stvarna revizija tarifov, je bilo poklicanih par večjih industrijskih podjetij, dočim so bili mali obrtniki in rokodelci obsojeni, da se o njih odloči brez njih. Tudi tukaj se vidi, kako velikega pomena je, da se obrtni stan organizira, poučuje o gospodarskih vprašanjih in si pribori zastopstvo k sklepanju o njegovih življenjskih interesih.

ŽELEZNIŠKI PROMET.

Druga rana v našem narodnem gospodarstvu je naš železniški promet. Tarifa politika naše železniške uprave se popolnoma nič ne ozira na koristi malega obrtnika. Pri tri- in večkratnem zvišanju prevoznih stroškov se neprimerno bolj podraži prevoz v manjših količinah, kot prevoz celovagonskih pošilk in se tako napravlja mali obrtnik nezmožnega za konkurenco z veliko industrijo in tujo veletrgovino, ki pošilja industrijske in obrtne izdelke le v velikih množinah. Mali obrtnik je izključen, da bi ugotavljal svoje zahteve in si priboril specialne tarife za odpremo svojih izdelkov.

BREZ OZIRA NA OBRITNIKA.

Kako malo se je dalje oziralo na dejanske potrebe, nam kaže zakon o pobljanju draginje. Dočim je agrarni producent sloboden, da predpisuje cene svojim pridelkom po svoji volji in možnosti in more veletrgovina prosto spekulirati na borzah, vidi nad obrtnikom meč imenovanega zakona, ki predpisuje drakonično določbo, da se najmanjši prestop kaznuje ne le z globo, temveč vselej tudi z zaporom. Ocenjena zaslužka in visokost cen se prepušča ljudem, ki zato nimajo nikakega poznanja.

DAVKI.

Krivica za obrtnika je predpis davkov. Poizvedbe o dohodkih so se vršile največ po zaupnikih, katere pa vodi lahko zavist in nepoučenost, kar more imeti pogostokrat za posledico, da so mali obrtniki obremenjeni tako, da bi plačilo predpisanih bremen pomenilo za nje gospodarski ruin. Finančni zakon enostavno davke pomnoži, ne ozira se na različno pridobitno zmoglost posameznih stanov. Se bolj kot kje drugje, se tu pokaže potreba organizacije in zlasti za čas, ko je treba voliti člane cenilnih in prizivnih komisij.

GOSPODARSKI SVET.

Navedel sem nekaj slik, ki ilustrirajo naše današnje gospodarsko življenje. Obrtnik je prisiljen, da prične pot obrambe, a obramba je mogoča samo, ako nastopa z združenimi močmi. Kjerkoli opazamo delovanje oblasti, povsod se nam odkriva podobno zapostavljanje malega obrtnika in rokodelca. Ministrstvo za trgovino in industrijo se zdi, da za ta stan ne obstoja, dasi bi morala skrb zanj tvoriti velevažna dolžnost tega ministrstva. To omalovaževanje pa ni samo znak brezbriznosti, temveč je protizakonito. Ministrstvu za trgovino in industrijo je prideljen svet, ki ima v vseh gospodarskih vprašanjih izdajati svoje mnenje, preden se z njim bavi vlada in jih predloži skupščini v sklepanje. Ta svet se imenuje »Privedni svet«, ali po naše »gospodarski svet«. Vpeljan je s posebno naredbom in njega člani so postavljeni za dobo 3 let. Ima sicer to hibo, da tvorijo uradniki v njem večino, a izmed ostalih zopet imenuje trgovinski minister precejšen del, nekatere predlagajo korporacije, med katerimi seveda zopet ni zastopani mali obrtniki, vendar pa bi ta svet, če bi deloval, kontroliral delo vlade in preprečil marsikatero napako. Ta svet je bil sklican dvakrat in je zboroval po par dni. Vse razprave so bile le splošnega značaja, iz katerih pa je odmevala ostra kritika nad vladnim delom. Posledica tega je bila, da od leta 1921 nadalje trgovinski minister svetu sploh več sklical ni in ta tudi ni imel prilike, da zavzame svoje stališče v gospodarskih vprašanjih. Ker je svet naredbenim potom uveden, je dolžnost trgovinskega ministra samega, da to naredbi spoštuje in vendar jo je vsak minister od leta 1921 kršil. Ker je finančna doba članom sveta že potekla, je dolžnost trgovinskega ministra, da ga sestavi na novo, a v njega pozove tudi zastopnike malega obrta. Potrebno je, da se pravilnik popravi v toliko, da članov ne imenuje minister sam, ampak jih prizadeji sloji imenujejo sami. Boj, da to doseže, vodi že leto dni. Splošna gospodarska zveza v Osijeku, ki zbira okrog

sebe zlasti zastopnike malega obrta na Hrvatskem, kakršno gibanje bi se moralo pričeti tudi pri nas. Sploh je žalostna resnica, da je portfelj ministra za trgovino predmet politične kupčije, kar je imelo za posledico, da je polagoma to ministrstvo izgubilo eno agendo za drugo; del kompetenc je odvzelo finančno ministrstvo, drugi del železniško ministrstvo in je trgovinsko ministrstvo le še ohranilo reprezentančni značaj.

Novi trgovinski minister sam priznava, da njegovo ministrstvo za gospodarstvo ni imelo pravega smisla in napoveduje, da bo skušal popraviti zamujeno. Obeta, da bo v

Otvoritev tretjega Ljubljanskega velesejma.

Ljubljanski velesejmi so našli doslej doma in na tujem povsod dober odmev. Ljubljana je res malo mesto, Ljubljana ni ne London in ne Pariz, ampak središče Slovenije je in važno križišče trgovskih potov, ki je zvezano s celo Srednjo Evropo z mednarodno važnimi železnicami in z vsemi modernimi prometnimi sredstvi, kar daje Ljubljani poseben trgovski pomen. Na ljubljanskem trgu pa je ležeče, da si ta svoj pomen ohrani in še poveča.

V to svrhu je priredilo že pred leti ljubljansko trgovstvo svoj prvi vzorčni velesej. Prireditelj je očitno uspela in danes prirejajo naši obrtni, trgovski in industrijski krogi svoj tretji sejm.

Slavnostno otvoritev je pač nekoliko motilo deževno vreme, tako da se Nj. Veličanstvo kralj ni mogel udeležiti slavnostne otvoritve točno ob napovedani uri, ampak je prišel šele popoldne, pač pa so prišli polnoštevilno vsi dostojanstveniki in povabljeni gostje.

Kljub slabemu vremenu so se udeležili slavnostne otvoritve gg. minister za trgovino dr. Kojič, minister dr. Janič, minister n. r. poslanec g. dr. Korošec, minister n. r. g. dr. Žerjav in minister n. r. g. Anton Kristan.

Cerkveno hierarhijo je zastopal ljubljanski vladika g. knezoškof dr. A. B. Jeglič. V imenu pokrajinske vlade je prisostvoval otvoritvi g. veliki župan dr. Lukan.

Diplomatski kor so zastopali: Češkoslovaški poslanik v Belgradu g. Seba, italijanski generalni konzul v Zagrebu g. Poecardi, nemški konzul v Zagrebu g. Froll-Oberfeld, dalje gg. generalni konzul češkoslovaške republike v Ljubljani dr. Otokar Beneš, avstrijski generalni konzul dr. Kohlruss, francoski konzul de Flach, italijanski delegat de Comelli in belgijski honorarni konzul g. ravnatelj Dular. Vseučilišče je zastopal g. rektor dr. Aleš Ušeničnik, ljubljansko občino pa g. dr. Perič in podžupan g. dr. Stanovnik z večjim številom ljubljanskega občinskega sveta.

V imenu vojaške oblasti se je udeležil otvoritve poveljnik dravske divizijske oblasti g. polkovnik Vučković na čelu večjega števila častnikov, dalje: delegat dr. Šavnik, predsednik Trg in obrtne zbornice Knez, zbornična svetnika Ogrin in Rojina, dvorni svetnik Suklje, veleindustrija baron dr. Born in Dragotin Hribar. Zvezo centralnih industrijskih korporacij je zastopal njen predsednik Bajlony iz Beograda, zvezo industrijcev v Zagrebu bivši podban dr. Bošnjak, trg. zbornico v Splitu Radica, mesto Šibenik Dinko Sirovica, mesto Zagreb Radković in dr. Stiasny, hrvatske industrije dr. Sandaković.

Pozdravni govor je imel predsednik velesejskega odbora g. Bonač, ki je v svojem govoru med drugim omenil, da obišče Nj. Vel. kralj Aleksander velesejmi popoldan. (Navdušeni klici: Živijo kralj Aleksander!)

Oficijelno je otvoril velesejmi g. minister za trgovino dr. Kojič. V svojem otvoritvenem govoru je poudarjal, da bo vlada z vso močjo podpirala slovensko industrijo. V imenu Nj. Vel. kralja je nato proglasil ljubljanski velesejmi kot otvorjen, kar so navzoči odlični gostje pozdravili z živahnimi živjo-klici na Nj. Veličanstvo. Godba pod vodstvom kapelnika dr. Čerina je zasvirala državno himno.

Slavnostni gostje so si nato ogledali razstavo in se o njej jako laskavo izražali.

Kralj Aleksander na Ljubljanskem velesejmu.

Kljub zelo slabemu vremenu se je že pred 15. uro zbralo na Gosposvetski cesti pred velesejmiščem in na velesejmišču zelo veliko ljudi, ker se je po Ljubljani hitro raznesla govorica, da se bo kralj Aleksander ob 15. uri pripeljal na III. ljubljanski velesejmi. Krepi živjo-klici so naznanjali, da se pelje kralj. Na velesejmišču so tvorili špalir lično oblečeni skavti in skavtinje; kralj Aleksander, katerega je spremljal knez Arzen, je ljubeznivo se smehljajoč stopil iz avtomobila. Zaorili so navdušeni klici »Živjo kralj!« Godba dravske divizijske oblasti je zasvirala državno himno. Na estradi velesejskega urada so pričakovali kralja dostojanstveniki, katerih imena navajamo v poročilu o otvoritvi velesejma; ker se je ljubljanski župan dr.

vseh vprašanih, ki se tičejo industrije, prejel prael za mnenje industrije, a zopet v tej izjavi, kakor je sicer razveseljiv pojav, nima niti ene besede za mali obrt.

Taka je slika današnjih gospodarskih razmer. Za vse pridobitne razmere žalostna, žalostna pa v dvojni meri za stanove, ki niso organizirani in nimajo moči, da dajo izraza svojemu nezadovoljstvu in morejo uspešno stremeti za izboljšanjem položaja. Te razmere pričajo v dovolj vidni luči, da je malemu obrtniku pričakovati od pomoči edinole v močni stanovski in gospodarski organizaciji.

Perič že odpeljal v Prago na jesenski praški velesejmi, ga je zastopal podžupan dr. Stanovnik. Kralj Aleksander je z naglimi koraki, ljubeznivo odzdravljajoč navdušenim množicam, stopil na estrado, pozdravil ministra, segel v roko velikemu županu dr. Lukanu, nakar ga je pozdravil predsednik glavnega odbora g. Bonač. Kralj se je ljubeznivo zahvalil, nagovoril nato člane konzularnega zbora in odšel nato v sprejemni salon, kjer so ga presenetile slike, predstavljajoče Njegovo in Njeno Veličanstvo. Kralj Aleksander je dal poklicati slikarja g. Vavpotiča, kateremu je izrazil svoje zadovoljstvo, ker mu je delo lepo uspelo in je izjavil, da je s slikami izredno zadovoljen. Sliko »Kraljici domač je kralj sprejel kot umetnikovo poklonitev. Kralj Aleksander je med drugimi odličnjaki nagovoril admiralu Kocha. Ko se je kralj vpisal v spominsko knjigo, si je v spremstvu kneza Arzena ogledal vso razstavo. V Dolničarjevi restavraciji je bil pripravljen zakusek. Stregle so v narodne noše oblečene dame. Obiskovalci velesejma so kralja Aleksandra navdušeno pozdravljali. Kralj je ostal na velesejmu do četrta 6, ko je vstopil v avtomobil in se odpeljal med velikimi, navdušenimi ovacijami proti Bledu.

Z razstavljalci se je kralj zelo ljubeznivo razgovarjal in se je o razstavi zelo pohvalno izrazil.

OBHOD PO VELESEJMIŠČU.

Ko prideš letos na III. ljubljanski velesejmi skozi glavni vhod, ti razveseli oko pogled na lepe cvetlične grede. Razstavlja jih je mariborska družba »Vrt«. Na levo od glavnega vhoda se nahaja pisarna ravnatelja velesejma, konzula Dularja, ki se je prvi dan spremenila v okusno okrašen sprejemni salon, katerega stene krasi tri lepe slike, delo našega umetnika Vavpotiča. Ena slika predstavlja kralja Aleksandra, druga kraljico Marijo in tretja spet kraljico v zmanjšani obliki. Vavpotičeve slike so obiskovalci zelo hvalili.

V uradu velesejma je zelo živahno. Neprestano prihajajo obiskovalci, ki zahtevajo informacije, uslužbenci velesejma ljubeznivo in potrpežljivo podajajo pojasnila, ker kljub slabemu vremenu, ki je kolikor toliko pokvaril otvoritveno slovesnost do poldne, je zanimanje za razstavo zelo veliko. Glede na razstavne predmete letošnji III. ljubljanski velesejmi močno nadkriljuje svoja prednika. Inozemstvo je na velesejmu močnejše zastopano, kakor smo pričakovali. Anglijo zastopa 6, Avstrijo 48, Belgijo 16, Čehoslovaško 26, Estonijo 1, Francijo 22, Italijo 1, Nemčijo 42, Švico 1, Združene države Amerike 8 tvrdk.

Blago je strogo po strokah razdeljeno. V paviljonu E gospodari papirna industrija, pohištvo in stanovanjska oprema in sploh lesna industrija, kemična industrija, kozmetika, poljedelski stroji in poljedelsko orodje, strojna industrija in stavbenstvo. Tourist office je razstavil svoje reklamne letake in brošure; Sladkogorska tovarna je razstavila svoje izdelke, tvornica Remec Co. z Duplice pri Kamniku upognjeno pohištvo, veliko pozornost je vzbudil samouk Drago Višnar z Jesenic s svojimi žganimi slikami; lepa je tudi izložba trdke Zabret & Co. iz Britofa pri Kranju. Izdelki Milarne in svečarne z Vliča so lepi in je povpraševanje zanje veliko. Obiskovalci so občudovali lična zrcala »Kristala« d. d. iz Maribora, tudi svečarna Kopač I. & Co. iz Ljubljane je razstavila kakor tudi brata Naglič iz Šmarce pri Kamniku.

V paviljonu F je razstavila strojna industrija; dalje so razstavljeni izdelki iz železa in iz jekla in sploh kovinski izdelki. Veliko pozornost so povzročile Strojne tovarne in livarne v Ljubljani, I. žebeljska in železoobratna zadruga v Kropi, Franc Končan iz Domžal, Produktivna zadruga Ljubljana d. d. in Mlekarska družba za Jugoslavijo.

Paviljon G: V njem so razstavljeni izdelki iz železa in jekla, orožje, municija, avtomobili, dvokolesa, elektrotehnika in razsvetljava. »Svetla« je razstavila polnogumaste obrobe in avtomobilni material in veliko zalogo električnega materiala. »Bistrac« iz Domžal je razstavila svoje kovinske in lesne izdelke, izdelke iz pločevine in kovin ljubljanska trdka Lajovic Emil & drug.

V paviljonu H vlada celokupna trgovina. Konfekcijska tovarna »Odeloc« z Mi-

klošičeve ceste je razstavila zelo skrbno izdelane izdelke; lepa je tudi izložba trdke Drago Schwab, izdelki tovarne tkanin in pletenin trdke Kunc Josip & Co. so vzbujali splošno pozornost, posebno vtikane slike kralja Aleksandra in kraljice Marije v preproge. Izložba trdke Indus je dokazala, kako silno je že naša domača industrija napredovala.

V paviljonu K so razstavili Francozi, Belgijci, Čehi in Angleži svoje razstavne predmete.

Klobuki, slamaiki, vezene, lončena roba in industrija živil je razstavljena v paviljonu L. Priprčili smo se, da je na tem polju tudi združništvo močno napredovalo. Občudovali smo izdelke Slamninarske in klobučarske zadruge v Mengšu, Osrednje župkarske zadruge v Ljubljani, tovarne Frankov »Sešir« v Ljubljani in izdelke Franca Cerarja iz Domžal.

V lastnih paviljonih je razstavilo 48 razstavljalcev, od katerih posebno opozarjamo na paviljone Gospodarske zveze, Osrednje vinarske zadruge, Marije Derfel in Ljudevita Šefa iz Maribora.

Dasi je prvi dan močno motil dež, je bilo velesejmišče v popoldanskih urah zelo obiskano in so se tudi sklepale že prve kupčije.

I. ŽEBELJSKA IN ŽELEZOOBRTNA ZADRUGA V KROPI IN KAMNI GORICI

reg. zadr. z omej. zav.

razstavlja svoje vzorce v okusni prireditvi letos zopet v paviljonu železne industrije F števil. 150.

Ta trdka, ki predstavlja danes eno največjih podjetij za drobne železne izdelke, na zadrugi podlagi pa sploh edino v državi, je bila ustanovljena leta 1895., v času najhujše brezposelnosti in bede v Kropi in Kamni gorici, ko je starodavna železna obrt vsled hude konkurence in šibkosti domačinov domala opešala. Kljub domači in tuji konkurenci, pomanjkanju sredstev in neumevanju zadrugne misli, je podjetje pod spretnim, vztrajnim vodstvom in z moralno ter gmočno pomočjo dežele in države, predvsem pa Zadrugne zveze v Ljubljani, katere mu daje že blizu 20 let kredit, svojo delazmožnost širilo in izboljševalo ter pridobilo odjemalce ne le po vsej bivši Avstro-Ogrski, nego tudi na Levanti, tako da je n. pr. v I. polletju 1911 znašal izvoz v Levanto nad 5½ vagona izdelkov.

Po svetovni vojni se je položaj močno izpremenil. Odjemalci zunaj Jugoslavije so v veliki večini izostali, zato pa je podjetje tem intenzivneje iskalo in utrjevalo trg zveze v domači državi, kar se mu je v obili meri posrečilo. Ker se je pokazala potreba izdelovati vse vrste v njeno stroko spadajočega blaga doma ali na drug, boljši in cenejši način, je zadruga vpeljala nove izdelke (zakovice, matic, vijake itd.) ali pa stare izdelke začela s stroji proizvajati. Upeljala pa bo še par vrst žebeljev, ki se pri nas še ne proizvajajo, a zelo mnogo rabijo, da bo potem tako mogla zadostiti vsem potrebam. V ta namen bo izrabila vso vodno moč potoka Kroparice, za kar so načrti že odobreni.

Zaslužka daje 280 delavcem in uslužbencem domačinom, t. j. večini prebivalstva obeh krajev in se s ponosom lahko imenuje rednica Kroke in Kamne gorice.

Sedaj proizvaja preko 150 vrst žebeljev, vijakov, zakovic, matic, kljuk, spojk itd. v vseh debelostih in dolžinah, od katerih najmanjši tehta manj kot četrt grama, največji pa tudi preko kilograma, dalje ročnozvarjene verige v 30 vrstah in debelostih od 3 do 20 mm in več.

V zadnjem poslovnem letu je znašal promet 64 milijonov dinarjev, prodalo se je pa preko 50 milijonov komadov raznih žebeljev za čevlje, 15 milijonov komadov raznih žebeljev za zgradbe, pol milijona kilogramov žebeljev za železniške tračnice, do 1 milijon komadov raznih kljuk za zid in slike ter preko 20 vagonov verig, vijakov, zakovic in podobnega blaga v skupni vrednosti 7¼ milijona dinarjev.

Želimo temu krepkemu podjetju zdravega napredka tako v tehničnem in trgovskem oziru kakor tudi v umevanju in širjenju zadrugnega duha. S smotrenim, požrtvovalnim in vzajemnim trudom se doseže veliko.

»GLOBUS«

trgovins. s konzervami na Vrhniki.

Podjetje Konzervne tovarne se je ustanovilo leta 1920 ter se je v prvi dobi pečalo posebno z izdelovanjem mesnih izdelkov. Polagoma se je podjetje razširilo, tako da sedaj zamore dnevno izdelovati najmanj 50.000 najrazličnejših konzerv. Poleg tega izdeluje dnevno velike množine vsakovrstnih mesnih izdelkov, kakor salame, kranjske klobase, prekajeno meso, kateri so vsi prvovrstne kakovosti. Polagoma se je tovarna upeljala v konsumne kroge našega ljudstva v taki meri, da se naročila vedno in vedno večajo. Da tovarna omogoči hitrejšo postrežbo svojim odjemalcem, je tekom časa v Ljubljani izgradila 8 lične paviljone, v katerih razprodaja vse svoje izdelke. Tekom leta 1920 in 1921 je vod-

stvo tovarne uredilo tudi svojo lastno kleparijo, ki izdeluje za svojo lastno potrebo in obenem tudi za tuja naročila pločevinaste doze vseh vrst. Dnevno jih lahko izvrši do 40.000 komadov. Poleg kleparije se je koncem leta 1921 zgradila in uredila zelo obsežna žaga z dvema polnojarmeni, katere krije potrebo z rezanim lesom za domačo uporabo (zaboje) kakor tudi sprejema in izvršuje druga naročila. V tovarni je zaposlenih dnevno okrog 150 oseb iz domačega ljudstva, katerim je z obstojem tovarne zagotovljen dober zaslužek.

Letos je tovarna pričela z izdelovanjem sadnih in sočvnih konzerv. Posrečilo se ji je pridobiti v ta namen prvovrstnega svetovnega strokovnjaka, s katerim dejstvom je podana garancija, da bodo tudi ti izdelki prvovrstne kakovosti.

Posebno okusno se ji je posrečilo opremiti svoje sadne izdelke z vabljivimi etiketami, ki so bili izvršeni po načrtu domačega umetnika Maksim Gasprija. Etiketete so izdelane v narodnem motivu. Po istem načrtu so tudi izdelani trdinski plakati od istega umetnika.

Konzervna tovarna »Globus« na Vrhniki je največja tovarna te stroke v Jugoslaviji ter dobavlja tudi vojaštvu in naši mornarici večje množine konzerv.

Podjetje je zelo solidno in stoji vedno pod nadzorstvom zdravstvenih organov. — Priporočamo tedaj občinstvu, da poseti lastni paviljon na velesjmu, ki se nahaja na desni strani glavne ceste.

AVTOMATICNE PLINOVE PEČI.

Na III. ljubljanskem velesjmu je razstavila Prod. zadruga kleparjev, kolarjev in instalaterjev v Ljubljani tudi avtomatične plinove peči. Plinovi avtomati so jako priporočljivi aparati za kurjavo sob, ogrevanje vode v ambulatorijih, kuhinjah in kopalnicah. V treh minutah imaš toplo vodo ob prihranku kuriva in popolni čistoti v prostorih, kjer ga rabiš. V vseh kulturnih državah je aparat že v obliki rabi, po večjih mestih za najboljše poslopja. Ker na

razstavi prostor ni uveden plin, bo zadruga praktično edmonstrirala porabo in prednost plinovega avtomata za časa velesjma od ponedeljka dalje vsak dan od 15. do 16. ure popoldne v svoji pisarni Kolodvorska ulica št. 15, kjer je v ta namen postavila take aparate. Zadruga vladno vabi vse zainteresirane kakor tudi prijatelje tehničnega napredka, da si ob navedenem času ogledajo praktične demonstracije s tem izumom tehnike, ki pomeni v gospodarskem oziru tako na času kakor tudi na stroških velik napredek.

»JUGO-HAG« V LJUBLJANI

zastopstvo svetovne tvrdke »Hag« je razstavilo na velesjmu tovorni avto, adaptirani »Büssing«, kateri vozi brez bencina in uporablja kot kurivo izključno domače oglje.

»Hag«-generator se da enostavno montirati na poljubnem avto, motorni plug, traktor, »Raupenschlepper«, ali stabilni motor. Obratovanje je sigurno in brezhibno, kot ono z bencinom. Sicer je možno — ne da bi se odstavil motor — z enostavno kretno roko, menjati poljubno pogon na bencin in obratno. Obrat je najenostavnejši. Nasipuje se parkrat dnevno potom avtomatične priprave nekaj oglja v generator.

»Hag«-generator štedi na gorivu 90%, ker stane vožnja 100 km pri 5-tonskem vozu samo cirk 130 Din oglja.

V Jugoslaviji je že cela vrsta »Hag«-generatorjev v obratu in montira se jih dnevno več. Od ljubljanskih tvrdk, katere so si adaptirale avtomobile z »Hag«-generatorjem omenjamo: Stavbeno družbo d. d. Impex d. d., Mestni magistrat, Združene opkearne, »Heinrich«, lesna industrija, gradbeno podjetje inž. Dukič in drug, itd.

Zbog ogromne gospodarske koristi te epohalne iznajdbe smo prepričani, da bodo budila predstojeca izvajanja splošno zanimanje naše industrije in trgovskih krogov.

Še večje zlo pa je, da po pokrajinah niso znani srbski zakoni. Tako dobi n. pr. ravnatelj kake srednje šole naročilo, ki se poziva na ta in ta člen tega in tega zakona. Tega zakona pa nima, ga ne pozna, nima tudi »Službenih novic«, ker dovoljen kredit ni zadosten, da bi si jih šola lahko naročila. Še celo v ministstvu se zgodi, da se včasih ne more najti kakšna odredba. Zato bi bilo treba čim prej izdati zbornik šolskih zakonov in odredb. Za srednje šole se res že pripravlja; potreben pa je ravno tako tudi za višje in nižje. V bodoče se mora »Prosvetni Glasnik« urediti tako, da bo ustrezal tudi administrativnim potrebam šole. »Prosvetni glasnik« ne bo smel prinašati samo personalij, ampak tudi vse zakone in šolske odredbe. Na koncu leta pa bi se mu naj dodalo stvarno in imensko kazalo, da bi tako bil pregleden. Vsakih pet ali deset let pa bi se moral izdati nov zbornik, ki bi prinašal vse one šolske zakone in odredbe, ki še veljajo.

Koncem leta 1922 je prišel v naše prosvetno ministstvo uradnik poslanstva češkoslovaške republike s prošnjo za podatke o našem šolstvu. Ni mi znano, jeli dobil točne podatke; najbrže jih ni. Zato moramo imeti pregled vseh naših šol in prosvetnih zavodov, da bomo lahko poslužili vsakemu s podatki. Avstrijsko ministstvo za uk in bogočastje je v bivši Avstriji leto za leto izdajalo svoj »Jahrbuch der höheren Schulen Österreichs«. V tem letopisu so bile zabeležene vse visoke, srednje in strokovne šole, pri vsaki nje kratka zgodovina, število učencev in razredov v dotičnem letu in personalije vseh profesorjev, kar je moglo biti marsikomu zelo koristno. V službenem listu istega avstrijskega ministstva pa je izšlo vsako leto število dijakov po edinih srednjih šol, število slušateljev na posameznih fakultetah po visokih šolah, število kandidatov, ki so iz posameznih predmetov opravili izpite itd. Letopis naših visokih, srednjih in strokovnih šol bi dobro služil starišem in dijakom, ko bi za svoj bodoči poklic iskali primerne šole. Če dosedaj nismo vsega mogli tako urediti, kakor je bilo treba, moramo vendar gledati, da enkrat pridemo do nekega boljšega reda.

Tako piše referent v prosvetnem ministstvu, vsestransko znan in priznan kot strokovnjak na šolskem polju. Razmere je spoznal iz avtopsije, torej mu je že lahko verjeti. Žal, da ga bomo izgubili kot našega prosvetnega referenta — če ga že nismo. Vendar pa je tudi brez avtopsije moč — nengodna — sodba o naši prosvetni upravi. Treba je pogledati samo oni dve glasili, ki jih Vajda sam omenja. Koliko lahko služijo »Službene novine« interesom pravnikov, ki se zanje vendar v prvi vrsti zanimajo, je naš Fridolin Žolna oni dan razložil z njemu lastnim humorjem in ironijo v »Slovenskem pravniku«. Za »Prosvetni glasnik«, službeno glasilo prosvetnega ministstva, se je menda zagledal v svoječasni ruski »Žurnal ministerstva narodnega prosvetstva« ter prav po nepotrebnem prinaša obširne »prosvetne« razprave, celo take, ki niso s šolstvom v prav

nobeni zvezi. Oni dan me je srbski znanstvenik opozoril na celo za mene presenetljivo dejstvo, da prinaša zelo zanimive literarne zgodovinske članke debela mesečna belgrajska »Policija«!!!!

Prosvetna politika v naši državi se uganja z nekim trdovratnim, mehaniziranim doktrinarizmom in z velikim nezaupanjem. »Prosvetni svet« je danes institucija z ingerenco na vso našo šolsko politiko, pa je sestavljen iz samih Srbov; »Glavni prosvetni svet«, ki se nam z novim zakonom obljublja, pa bo sestavljen tako, da v njem ne bodo imeli večine mogoče samo Srbi, ampak naravnost Belgrajčani! In zakon o srednjih šolah pridržuje končno odločitev v vseh stvareh, celo v smešno nevažnih, naravnost ministru! Bodoči gimnazijski ravnatelj ne bo brez ministrovega dovoljenja smel menda niti nove gobe ali metle kupiti. — — —

To nezaupanje izhaja iz neznanja. To neznanje pa je včasih naravnost horečno. Kaj naj rečemo o ministru, ki nahruli deputacijo ljubljanske univerze z očitkom, da ima kar pet profesorjev samo za zgodovino slovenske literature! Ali je tukaj beseda »neznanje« dovolj? — Sicer pa tudi pri nas v Sloveniji ni vse v redu. Pri nas sklepajo, glasujejo in odločajo n. pr. o realnih in humanističnih gimnazijah razni »dvorni svetniki«, ki so sicer vsega spoštovanja vredni ljudje, samo da govorijo o rešeh, ki jih — ne poznajo. Bodi jim!

Stavka rudarjev.

Ljubljana, 1. septembra.

Na seji centralnega stavkovnega vodstva, ki se je vršila ob prisotnosti vseh revirnih stavkovnih odborov v Litiji dne 31. avgusta 1923 se je konstatiralo:

1. Da so se pogajanja za sporazum z Trboveljsko družbo prekinila vsled brezobzirne trdovratnosti ravnatelja Skubica, da pa je delavstvo slej ko prej pripravljeno pogajati se, če Trboveljska družba pokaže dobro voljo zboljšati mizeren gmoten položaj rudarskega delavstva.

2. Da je Trboveljska družba v teku 6-tedenske stavke uporabila vsa sredstva, da zlomi stavko in da se je v tej nameri poslužila celo protizakonitih in kaznivih sredstev, kakor zaplenjenja rudarskega dinarskega fonda, odpusta izvoljenih zaupnikov in da je protizakonito odtegnila vsakemu delavcu po 120 Din ker stavkajo.

3. Da so oblasti doslej aretirale nad 40 rudarjev, večinoma funkcionarjev in zaupnikov rudarskih organizacij in to samo na podlagi sumničenj s strani Trboveljske družbe.

4. Da je razpoloženje stavkajočih v vseh glavnih revirjih dobro in da so rudarji trdno odločeni, da vztrajajo v svojem upravičenem boju do zmage.

5. K dinamitnemu napadu na električno centralo v Trbovljah izjavlja stavkovni odbor, da se strinja z izjavo Zveze rudarskih delavcev, objavljene 31. avgusta 1923.

6. Da je napačno mišljenje nekaterih listov, da bi nosil stavkovni odbor odgovornost za kakršnekoli incidente, ker se merodajne oblasti niti najmanj niso ozirale na predloge stavkovnega odbora, katere je stavil v interesu miru in reda. Pač pa so prepovedale celo shode, potom katerih bi stavkovnemu vodstvu bilo omogočeno pomirjevalno uplivali na stavkajoče. Od pričetka stavke pa do danes sta bila aretirana že dva kompletna stavkovna odbora, preganja se zaupnike in zato je nemogoče, da bi stavkovno vodstvo moglo nositi odgovornost za red in mir.

Ljubljanski stavkovni odbor.

Politične vesti.

+ Na svoji zemlji svoj gospod. Generalni državni direktor južne železnice je postal pomočnik generalnega direktorja ministristva za promet g. Evžen Deroko. Čeprav je vsakemu detetu znano, da ima Slovenija najboljšo železniško strokovnjake, vendar ni imenovala Slovenca, ampak Srbijanca na to visoko mesto. Tudi ravnatelj zagrebške železniške direkcije je Srbijanec. Vojni in žandarmerijski komandanti so na Hrvaškem in Slovenskem tudi večinoma Srbijanci. Kar je še v Sloveniji bilo slovenskih žandarmerijskih častnikov, so te dni bili brez vsake milosti reducirani, in na njihovo mesto so prišli Srbijanci. Kako je s sekvistri, cariniki, nam ni treba ponavljati. Za naše sinove nima slovenska zemlja najboljših služb, samo v podrejenih činih se še trpijo. In vlastodržci mislijo, da so ljudje, ki se upirajo takemu zapostavljanju slovenskega življa, krivi »plemenske« mržnje. V očigled vsega tega bi znala imeti »Jutro« in ata »Narode« popolnoma prav, da SLS stoji z eno nogo že v vladnem taboru!

+ Iz demokratskega tabora. Cievaričev »Beogradski Dnevnik« zopet enkrat srdito napada g. Ljubo Davidovića ter zahteva, da se mora njegove nesposobnosti odstaviti iz predsedništva demokratske stranke. Zdi se, da je Pribečević postal nestrpen, ker se to mesto tako dolgo neče sprazniti. — Pribečevića »Riječ«, ki je vedno divno infor-

mirana, poroča, da dobi SLS v novi vladi štiri ministrske stolice in sicer ministristvo za trgovino in industrijo, za poljedelstvo, za prosveto in seveda podpredsedniško mesto. To je res tolika obilica, da bi se eno mesto lahko prepustilo Pribečeviću, ki si tako neizmerno želi ministrskih stolic.

+ Socialne resolucije katoliškega shoda. »Jutro« za vsako ceno izkriviti tako, da bi se vzbudil vtis, kakor da je katoliški shod podprl kapitalistično reakcijo. Toda resolucije so preveč skrbno in temeljito sestavljene, da bi se tak poizkus mogel posrečiti. Ako resolucije socialnega odbora pravijo, da sta kapital in delo v modernem produkcijskem procesu enako potrebna, je izrekel resnico, ki jo priznava danes sam Vladimir Iljič Ljening, ki v Rusiji dela s kapitalom. Pozabilo pa je »Jutro« pristaviti, da katoliški shod priznava v vsakem oziru prvenstvo delu. Tudi ni res, da katoliški shod prisojia delavcu zgolj ekstenzni minimum, marveč ga izrecno priznava kot sotrudnika podjetnikovega, vsled česar smatra za primerno tej njegovi lastnosti, da je deležen dobička. Popolnoma zlagana je tudi trditev, da »klerikalci pristajajo na nakup dela kakor na nakup sirovine«. Nasprotno se važnost in dostojanstvo dela v resolucijah visoko povzdiguje in način, kako kapitalizem gleda na človeka in delo kot na prodajno blago, energično obsoja. Ne vemo, čemu je treba katoliški shod z direktnimi lažmi pobijati. Stvar je kajpada taka, da so naši nasprotniki želeli, naj bi katoliški shod sklenil socialno-reakcionarne resolucije in so zdaj bridko razočarani, ker tega ni storil. Zato ali demokrati pomagajo zdaj z lažmi, ki pa ne bodo ničesar izdale, ker ljudje danes vsaj v Sloveniji znajo vsi brez izjeme sami čitati.

+ Sanje ate »Naroda«. Naš vedno najtočnejše informirani »Slovenski Narod« je izvedel, da so »na katoliškem shodu postavili Gosarjevo skupino brez vsakega hrupa čez prag na polje«. Dr. Gosar se niti branil ni, ampak je enostavno zletel čez vrata z vso svojo »strujo« vred. Bil je pa tako discipliniran, da se je »uklonil« in zdaj premišluje, ali naj »vrže puško v koruzo« ali pa naj se »morda že jutri zopet dvigne na megdan junaški«. Mi smo se na to »Narodovo« poročilo podali k dr. Gosarju in ga o tej stvari intervjuvali, ker nam je bilo dejstvo, da je bil na katoliškem shodu »brez hrupa na polje vržen«, do današnjega dne popolnoma neznan. Dr. Gosar pa je »Narodove« informacije v polnem obsegu potrdil in priznal, da zdaj res premišluje, ali naj se uda ali pa naj začne vnovič, morda že jutri, junaško borbo. Nato mu je naš poročevalec sporočil, da »Narode« piše, »da mu je konservativna struja, katere se je uživila v monarhistično idejo, še vedno ljubša kakor z meglenimi boljševiskimi idejami prepojena Gosarjeva frakcija.« Ta novica je g. dr. Gosarja očitno silno potrla ter se je od našega poročevalca poslovil, rekoč, da položi orožje za vedno, ker je njegova stvar zdaj končno izgubljena, ko ne uživa simpatij ate »Naroda«. V tem sklepu smo ga mi potrdili.

+ »Glas Svobode« svoje vtise o katoliškem shodu posnema v tem, da vidi v tem shodu »konkubinat katoliške cerkve s pravoslavno monarhijo«. Prehajajoč brez prave logične zveze od katoliške cerkve na S. L. S., meni, da je le-ta »prešla z odprtimi jadrmi v tabor vladajočega reakcionarnega režima«. Zato glasilo neodvisne delavske stranke Jugoslavije pozivlja celokupno delavstvo, da proti »zvezi mitre s krono« postavi »zvezo delavcev in kmetov, zvezo dela in razuma«. — Obžalujemo, da moramo vnovič konstatirati, da se slovenski komunizem ne more in ne more osvoboditi buržuazno-liberalne mentalitete. Naj nam »Glas Svobode« navede eno samo resolucijo V. katoliškega shoda, ali tudi eno samo točko iz teh resolucij, v katerih bi se proglašal kakšen »konkubinat« z monarhijo ali pa socialna reakcija. Katoliški shod je dal zgolj izraza principijelnemu stališču katoliške cerkve napram državi kot taki (ne napram kakršnikoli obliki vsakokratne vladavine), ki mora kot krščanska država stati s cerkvijo v prijateljskem odnosu, da se doseže časovni gmotni in večni npravnstveni blagor državljanov. O monarhiji pa shod ni znil besedice kakor sploh nikdar: noben katoliški shod ne. Glede oblike vladavine so katoličani popolnoma prosti. Kdor nadalje trdi, da so slovenski katoličani »prešli v tabor socialne reakcije«, enostavno ignorira tozadevne sklepe katoliškega shoda. Slovenski katoličani so preveč dalekovidni in preveč korakajo s časom, da bi se vpregli v voz kulturne in socialne povojne reakcije. Kdor pa hoče biti pristaš »jugoslovanske federativne kmetko-delavske republike«, ki jo »Glas Svobode« pri tej priliki dviga na ščit, mu tega V. katoliški shod ne brani, ker se shod ni bavil in sploh ni imel baviti z vprašanji politične vladavine, glede katere ima tudi vsak katoličan kot katoličan lahko svoje nazore in težnje.

Naročajte »Slovenca«!

Iz zunanje politike.

* **Metropolit Szeptyckij in poljska vlada.** Poluradna »Gazetta Warszawska« izjavlja, da se metropolit Szeptyckij v Poznaju svobodno giblje in torej ni interniran. Njegova zadeva bo rešena tisti hip, ko metropolit poda izjavo o svoji lojalnosti in prizna, da tvori Vzhodna Galicija integralen del poljske države.

* **Milanski »Avanti« v novem lastništvu.** Glasom italijanskih listov se tiskovna zadruga, ki je doslej izdajala milanski »Avanti«, razide ter preide list v last vodstva socialistične stranke. Tiskarniško poslopje in stroje prevzame kapitalistična skupina proti kupnini 2.200.000 lir.

ARETACIJA MAŽARSKIH FAŠISTOV.

Budimpešta, 31. avgusta. (Izv.) K aretaciji članov »Zveze probujajočih se Mažarov« poroča »Az Est«, da število aretiranih znaša 20 oseb. Obdolženi so, da so nabirali člane za protidržavne tajne vojaške formacije. Pri preiskavi so priznali, da so nameravali osvoboditi od Ogrske odbrgane dežele in prevzeti njihovo upravo. Pri hišnih preiskavah se je našel seznam članov, ki so se vpisovali v formacije. Več oseb izmed aretiranih je že od prej kompromitiranih.

Obmejne konference v Mariboru

Maribor, 31. (Izv.) Zastopniki Jugoslavije in Avstrije se bodo sestali dne 15. septembra v Mariboru na konferenco glede olajšanja obmejnega prometa. Šlo bo za to, da se razširi obmejna cona, da se dodi pravica ribolova na reki Muri in da se ustvari temelj za bodočo trgovinsko pogodbo med Avstrijo in Jugoslavijo. Vsaka država pošlje po 3 zastopnike. Med drugim bo našo vlado zastopal vladni tajnik dr. Vodopivec. Te konference bi se pričele že 3. avgusta, a belgrajska vlada je pozabila dunajsko pravočasno obvestiti.

Dnevne novice.

— **Odhod kraljeve dvojice z Bleda.** Kako poročajo belgrajski listi, bo kraljeva dvojica je prihodnji teden odpotovala z Bleda, čeprav je skrajno bilo določeno, da kraljica počaka veselega dogodka na Bledu že zaradi tega, ker se belgrajski novi dvor notranje preureja in bodo nove adaptacije izvršene šele do sredi oktobra. A od srbijanske strani se je začelo poslednji čas obsežno in za njihovo bratsko mentaliteto značilno hujskanje, da kraljica ne sme veselega dogodka počakati na Bledu, ampak samo na srbskih tleh v Belgradu. Radi tega bi mala biti vest belgrajskih listov resnična, čeprav jo je treba danes še belježiti z rezervno.

— **Osebnosti.** Minister zunanjih zadev dr. Momčilo Ninčič je včeraj odpotoval z Bleda v Ženevo na sejo Društva narodov, kjer se bo mudil okoli tri tedne. Verjetno je, da bo izbran za predsednika ene izmed šestih komisij. — Minister za trgovino in industrijo, dr. Kojčič in minister za vere dr. Janić odpotujeta danes popoldne z brzdavilom v Belgrad.

— **Slovesna umestitev** novoimenovalnega stolnega dekana g. Ignacija Nandraha se bo izvršila danes v stolnici sv. Nikolaja po slovesni sv. maši.

— **Umeščen** je bil včeraj, dne 1. septembra, v škofijski kapeli g. Valentin Sitar na župnijo Zagorje ob Savi.

— **Sprejemni dan** pri zastopniku potrajinskega namestnika velikem županu dr. Lukanu v torek, dne 4. t. m. odpade.

— **Ekspozitura »Slovenčeve«** uprave na Veleseljmu posluje počeni v soboto popoldne vsak dan ob glavnem vходу na deželo (poleg pošte) in sprejema naročila na inzerate ter nove naročnike na »Slovenec«. Ondi je tudi napredaj dnevnik »Slovenec«.

— **Strašen udarec invalidom.** Sedanja vlada hoče na Slovenskem posebno človekano rešiti invalidsko vprašanje. Komisija za pregled invalidov je dobila nalog, da mora na Slovenskem reducirati število invalidov za eno tretjino. Nič pa ni bilo ališati, da bi se sorazmerno pri nas reducirali tudi invalidni davek. V Srbiji dobiva nadalje vsak vojniki invalidno podporo, invalidi celo, drugi vojaki polovično. Nam na slovenskim invalidom se zelo čudno zdi, da združuje za vojne invalide k vsemu temu molči kot grob. Kaj je razlog? Kaj pravi k tem barbarskim metodam radikalne stranke na Slovenskem? Ali slovenski invalidi niso več naši bratje po jeziku in krvi? Tak način vladanja ne more roditi dobrih sadov.

— **V Radečah pri Zidanem mostu** je bil pri volitvi občinskega starešinstva socialno izvoljen za župana gospod Anton Pogčnik, posestnik v Radečah. On in njegovi občinski odbor, v katerem je tudi prej 18 letni za občino mnogo zaslužni župan g. Jakob Rižnar, je pristaša SLS. Novoizvoljenemu županu, ki je po svoji inteligenci, poznanju občinskega gospodarstva in splošnem zaupanju, katerega uživa, edini dos težavni nalogi, ki ga čaka, iskreno čestitamo z željo, da bi njegov trud imel obilo uspeha.

— **Dalmatinci za humanistično gimnazijo.** Dalmatinci so začeli veliko akcijo, da se njihovim mestom, pričam in ognjiščem klasične kulture, vrnejo humanistične gimnazije. Kotorani in Dubrovničani zbirajo podpise za obširno spobromnično vladi. Za stvar se toplo zavzema tudi časopisje.

— **Cenzura.** Dubrovaška »Nar. Svičest« dne 28. avgusta prinaša poročilo o znanem nasilju v Kninu, ko so bili divjaško napadeni frančiškani fra Miho Kotaraš in tovariši, ki so potovali na evharistični kongres v Zagrebu. Poročilo je cenzor na sedmih mestih pobelil. S tem seveda čina samega ni opral.

— **Tržič.** Ta teden se je poslovil iz Tržiča g. kaplan Ciril Milavec, da se preseli v Ljubljano. Jožefovo društvo m je v znak priznanja in hvaležnosti priredilo lep poslovljni večer s podoknico in poslovljnimi govori. — Tržičani so izgubili v njem prikrupnega govornika, ki zna svoje misli preplesti s toplo mehkim čustvovanjem ter jih zato zaeno v pravem času odevati v neko naravno, privlačno šaljivost. Jožefovo društvo posebj je imelo v njem dobrega organizatorja moške mladine. Posebnih zaslug si je pridobil za orlovsko društvo. Tudi v splošni razvoj tržičkih razmer je aktivno posegal, zlasti s tem, da je s spretnim manevriranjem izpodmikal tla raznim svobodomiselnim nakanam, ki so po prevratu prihajale iz vrst svobodomiselnega učiteljstva. Želimo mu na novem mestu mnogo blagoslova in uspehov.

— **Vpokojitev ljudskošolskih učiteljev.** — Prosvetni minister je podpisal odlok o vpo-kojitvi večjega števila ljudskošolskih učiteljev in učiteljic.

— **Razpis štipendij.** Zdravstveni odsek za Slovenijo v Ljubljani razpisuje dvajset štipendij za desinfektorsko šolo v Ljubljani. Interesenti se opozarjajo na razpis v uradnem listu.

— **Oprostitna razsodba v subotičkem veleizdajniškem procesu.** Te dni se je vršila pred subotičkim vzkliznim sodiščem razprava v veleizdajniškem procesu proti dr. Vargi in tovarišem, ki so bili pred prvim sodiščem obsojeni na težke kazni. Vzklizno sodišče je po daljši razpravi prvo razsodbo razveljavilo in izreklo oprostitno razsodbo za vse obtožence. Vtemeljevanje pravi, da nedolžnost obsojenec sicer ni dokazana, da pa istotako manjkajo zadostni dokazi za njihovo krivdo, vsled česar se oproščajo.

— **Kongres za cerkveno glasbo.** Od 11. do 13. septembra se vrši v Vicenci italijanski narodni kongres za cerkveno glasbo. Papeža bo na kongresu zastopal vicemski kardinal Bisleti.

— **Dubrovničani proti nedostojni obleki.** Te dni je prišla začasa večernega koncerta v Dubrovniku neka tujka v globoko izrezani obleki in sedla pred kavarno »Dubrovka«. Ko jo je opazil redar, je stopil k njej in jo pozval, da naj se ali zagrne ali pa odstrani. Takoj se je zbralo polno občinstva, ki so redarju pritrjevali in tuljko izžvižgali. Le-ta si je nato ogrnila šal.

— **Tihotapstvo.** V Zagrebu so aretirali Rafajla Levija iz Banjaluke, Izaka Levija iz Sarajeva, Izaka Barucha in Finzija, ki so vtihotapili 186 kg saharina, 6 košar cigaretnega papirja in mnogo moške in ženske obleke. Tihotapstvo je omogočil celjski carinski uradnik Grünwald, ki je prejel 25.000 Din podkupnine. Grünwald so že zaprli.

— **Letoviščarjeva smola.** Letošnje poletje je prispelo v toplice na Catež pri Brežicah mnogo gostov, oziroma letoviščarjev zlasti iz Zagreba. Med temi je bil tudi neki 17 letni mladenci s svojo materjo. Hodil se je kopat včas v toplice, včas pa v bližnjo hladnejšo Savo. Pri neki taki priliki je pustil svojo obleko v grmovju. Ko se skoplje, zapazi s strahom kravo, ki je še žvečila zadnje ostanke njegove obleke. K sreči je ostala denarnica nedotaknjena na tleh. Z Brežic so mu nato prinesli novo obleko, da je mogel domov.

— **Vpozorjamo na današnji oglas** tvrde Andrej Sever na Starem trgu.

— **Opozorjamo cenjene čitatelje** na oglas ljubljanske podružnice Dioničko društvo za promet zemaljskih proizvodima med oglasnim delom. današnje številke.

— **Nervoznost današnje generacije.** Zdravniška veda je dognala, da so slabi učinki kofeina in teina, to so snovi, ki se nahajajo v zrnatih kavi, čaju in kakavu za človeški organizem veliko hujši strup kakor tobak in učinkuje v večji meri na človeštvo kakor alkohol, ker kavo, čaj in kakavo uživa skoraj vsak človek, med tem ko je konzum alkohola vendarle omejen. Ta razburiljivi učinek pride kot prvi jutraj, ko je telo ter živčevje odpočito pri kavi na vrsto ter je napačno mnenje, da je bela kava neškodljiva. Ta razdražljiv učinek na živce je spoznal tudi slavni Kneipp, ki je priporočal uživanje kave iz žita. Žitna kava kot taka se ni mogla uveljaviti, ker ima neprijeten okus in grenkobo, kar pa izgine, ako se ječmen, kot najboljša surovina za kavo pusti kaliti. Pri kaljenju se vrši proces, ki popolnoma spremeni vsebino zrnja ter nastane iz škroba (štirke), glavne vsebine ječmena, dekstroza. Ker pa izgubi žito pri kaljenju mnogo na teži, se dela tudi v mnogih tovarniških pralnicah le žitna kava namesto sladne kave (Malzkaffee). »Triglav« sladna kava se dela

po najdovršnejšem receptu Kneippa, zatorej jo zahtevajte povsod in zavrnite vsak drug izdelek.

— **Eau de Cologne Louis XIV.** se odlikuje posebno s svojim finim, ugodnim, osvežujočim vonjem, ter se porablja kot parfüm in z izrednim uspehom za negovanje obraza in telesa. — Cena 1 l Din 150.—, ½ l Din 80.—. Steklenico je prinesiti seboj. — Uran Parfümerija, Ljubljana, Mestni trg 5205

štajerske novice.

Š Shodi naših poslancev Dne 6. septembra: 1. Rajhenburg ob pol 10. uri dopoldne v društvenem domu, okrajna seja — posl. Kremžar. — Dne 8. septembra: 1. Sv. Križ nad Mariborom po sv. maši v društvenih prostorih — posl. Žebot. — 2. Sv. Primož na Pohorju po ranem sv. opravilu pri cerkvi in Kamen pri Vuzenici (po pozni sv. maši pri cerkvi, na obeh shodih govori posl. Pušenjak. — 3. Sv. Bolfenk pri Središču po rani službi božji pri cerkvi in popoldne v Središču v Katoliškem domu, na obeh shodih govori posl. Bedjanič. — Dne 9. septembra: 1. Vel. Nedelja po rani sv. maši pred cerkvijo — posl. Bedjanič. — 2. Makole po rani sv. maši v Društvenem domu in Studenice pri Poljčanah po večernicah — na obeh shodih govori posl. Falež. — 3. Jurkloster po rani sv. maši pri cerkvi — posl. Kugovnik. — 4. Remšnik po prvi sv. maši pri cerkvi — posl. Pušenjak. — 5. Sv. Jurij ob Pesnici po rani sv. maši v društvenih prostorih in Gornja Sv. Kungota v društvenih prostorih gospodarsko zborovanje — na obeh zborovanjih govori posl. Žebot. — Dne 16. septembra: 1. Sv. Jurij ob Ščavnici po rani sv. maši v društvenih prostorih — posl. dr. Hohnjec. — 2. Sv. Tomaž pri Ormožu po rani sv. maši pri cerkvi — posl. Bedjanič. — 3. Tinje po rani sv. maši pri cerkvi — posl. Falež. — 4. Kotlje po rani sv. maši — posl. Kugovnik. — 5. Olimje po rani sveti maši v gostilni Koci in Imeno popoldne v gostilni Pajk — na obeh shodih govori posl. Vrečko.

Š Urad za pospeševanje obrti v Ljubljani je priredil v Šoštanju tečaj za moško in damsko prirojevanje. Ob priliki zaključka tečaja se priredi razstava risarskih izdelkov, ki bo odprta v četrtek, dne 6. t. m. od 10. do pol 2. ure popoldne v prostorih meščanske šole. Na ogled se vabi občinstvo, ki čista in vpošteva napredek obrtnega šolstva.

Š Gledališka nesreča. Iz Slovenske Bistrice nam poročajo sledeče: Dne 26. t. m. so igralci od Sv. Martina na Pohorju priredili v gostilni Vernik igro »Veriga«. Oder je bil postavljen samo za to predstavo popolnoma provizorično na podaljšani verandi zraven gostilne. Ko se je predstava končala, so hoteli gledalci oditi, a v tem hipu se podere oder, gledalci padejo kake 4 m globoko med razne lesene predmete (trame itd.). Pri tej nesreči so se ponesrečili: Jožefa Šober iz Ptuja si je zlomila obe nogi, Marija Košec iz Sv. Jožefa pri Slov. Bistrici eno nogo. Pri tej priliki je bilo v skupnem poškodovanih okoli 50 oseb. Preiskava je v teku, da se dožene, kdo je kriv nesreče.

Š Tečaj za strojepisje in stenografijo. Na zasebnem učilišču Legat v Mariboru začnejo novi tečaji za strojepisje in stenografijo dne 1. oktobra in trajajo štiri mesece. Vpisovanja in pojasnila v trgovini s pisalnimi stroji Legat, Maribor, Slovenska ulica 7, telefon 100.

5279 (8)

Primorske novice.

p Evharistični kongres v Vidmu. Dne 30. avgusta se je v Vidmu z velikimi slovesnostmi otvoril evharistični kongres. Navzoči so bili tudi zastopniki civilnih in vojaških oblasti. Sv. stolico je zastopal kardinal Bisleti.

p Razpust občinskega sveta v Kanalu. Videmski prefekt Pisenti je razpustil sedaj tudi občinski zastop v Kanalu in imenoval za komisarja znanega Peternela.

Primorska kulturna glasila.

Gotovo je zgodovinska naloga sedanjega rodu, da ohrani in utrdi duhovno enoto slovenskega naroda. Ta duhovna enota mora obsegati vse v domači zemlji korenene slovenske ljudi. V Jugoslaviji je živa in krepka sredina naroda, iz nje morajo pluti kulturne sile v Primorje in na Koroško. In to se godi, hvala Bogu, v precejšnji meri. Slovenski književniki sodelujejo pri ustvarjanju slovenskih kulturnih vrednot v Primorju. To pričajo kulturni listi, ki izhajajo v Primorju.

V Primorju imajo kar tri ženska glasila. Elegantni, a precej plitvi »Ženski svet« stoji na višini, ki odgovarja izobrazbi mestnega in trškega polizobraženstva. Prinaša izvirne povesti, prevode, kratke

poučne članke. V verskem oziru je brezsmeri in značaja. — V Gorici izhaja mesečnik »Slovenec«. Pisan je poljudno, služiti hoče duševnim potrebam kmečkih in delavskih žena. »Slovenec« je v pravnihi vprašanjih zavzela krščansko stališče. Dosedaj je izšlo sedem števk. Glavno poveste »Dom gospe matere Serafine« piše Ivan Pregelj. — Tržaška »Jadranka« izhaja že tretje leto. Je originalen list, ki se v zadnjih številkah dviga.

Goriška krščanska »Prosvetna zveza« izdaja mesečno glasilo »Naš čolnič«. List je pisan izvrstno, strnjeno in poljudno. Kreпки in jasno pisani socialni »pomeniki« v njem nudijo prosvetnim društvom snov za društvene večere. Na platnicah so zamejljiva poročila iz društvenega gibanja.

V Trstu je izšlo letos par števk kulturnega mesečnika »Primorska omladina«, ki so prinesle članke izrazito nacionalnega značaja. List je, kot se zdi, ugasnil. Med kulturne liste moramo šteti tudi izvrstno urejevan tednik katoliških Hrvatov, »Istros«, ki se tiska v Gorici. Prinaša kratke poučne članke vzgojne in gospodarske vsebine. List je bil dovolj razširjen, a ga fašistovski oblasti preganjajo, posebno v južni Istri.

Če prištejemo tem listom še vseslovenski družinski mesečnik »Mladik«, ki je poglata iz vročih goriških tal, moramo ugotoviti, da primorski Slovenci živijo krepko kulturno življenje.

Gospodarstvo.

HMELJ.

Jugoslavija je edina dežela, odkoder prihajajo poročila, da bo letošnji pridelek večji in boljši od lanskega. Zgodnji hmelj, ki je jako lep, že obirajo. A tudi o poznem jugoslovanskem hmelju se lahko trdi, da bo povsem dober. Letošnji jugoslovanski hmeljev pridelek cenijo na 35.000 stotov po 50 kg.

Na Nemškem je stanje hmeljevih sadik neveselo, zakaj rastlina je dosti trpela zastran neugodnega vremena. Lahko se reče, da je Nemška in Českoslovaška najbolj prizadeta zbog slabe hmeljeve letine. Na Nemškem bo znašal letošnji hmeljev pridelek jedva 60 odstotkov lanske letine, to je približno 85.000 stotov.

Poljska bo imela srednje dobro hmeljevo letino. Pridelka ne bo dosti več kakor 20.000 stotov.

Na Francoskem ne bo letošnja letina tako obila kakor lansko leto. Zlasti Elzaška bo pridelala hmelja prav malo, zakaj v tej pokrajini se hmelj ne more več dosti popraviti, tudi če bi v zadnjih dneh nastalo ugodno vreme. Francoska hmeljeva letina se ceni na 38.000 stotov.

V Belgiji je stanje hmeljevih sadik različno. V pokrajini Pipinghe računajo z običajno letino, medtem ko bo v okoliših Alost, kjer so premalo škropili, manj hmelja in bo bolj slabe kakovosti. Belgijski hmeljev pridelek se ceni na 25.000 stotov.

Angleži računajo, da bodo pridelali komaj 80 odstotkov lanske letine, to je približno 200.000 stotov. Hmeljeve sadike so se v rasti močno zakasnile, tako da se bo pričelo obiranje precej pozneje kakor druga leta. Kakor utegne biti znano, je prepovedano uvažati na Angleško českoslovaški hmelj.

V Ameriki bodo pridelali — kakor se glase poslednja brzojavna poročila — okoli 70.000 svežnjev po 80 kg, kar pomeni dosti manjši pridelek kakor lani. Zaradi prepovedi alkoholnih pijač, se porabi doma le neznatna množina hmeljevega pridelka, glavni pridelek se izvozi in sicer na Angleško, kjer so trgovci že velike zaloge ameriškega hmelja pokupili.

Rusija je glede hmelja še vedno brezpomembna dežela, zakaj radi še neurejenih ondotnih odnošajev se hmelj na Rusko še ne more uvažati. O stanju ruskih hmeljnikov ni zanesljivih poročil, dako da o ruskem hmelju ni moči govoriti.

Tako Avstrija kakor tudi Mažarska bosta imeli letos slabšo hmeljevo letino ko lansko leto. Vobče pa njih hmelj ni odločilen na svetovnem hmeljevem trgu, ker ga pridelajo premajhne množine.

Českoslovaška. V više ležečih hmeljnikih se je že pričelo obiranje in tekom enega tedna se bo vršilo obiranje vsepovsod. Proti lanskemu lepemu stanju hmeljevih rastlin je letošnji hmelj razmeroma slab in je malo upanja na ugodno letino. Vreme letošnjega leta je bilo rastlini od pomladi pa takorekoč do današnjega dne vsesok neugodno. Spomladi je deževalo tiste dni, ko je hmelj priklil iz zemlje, da je bilo vse delo v hmeljnikih zadržano. V polovici maja ter v juniju se je imela rastlina razvijati, pa je bilo hladno vreme. Poleg tega se je pojavil mrčes, ki ga niso mogli pokončati, ker je nedostajalo pripomočkov. Nenavadna vročina v juliju in avgustu je pokopala zadnjo nado. Hmelj je začel rumeneti in usihati. Cvet, oziroma plod se je slabo razvijal ali pa se celo ni razvil zaradi mrzlih noči in podnevi radi silne solne vročine. Naslednje dni je šel dež, ki je vsekako dobro del rastlinam, a ne v toliko

SPOMINKE za letovišča in božja pota, vžganopisana, izdeluje DRAGO VIŠNAR, JESENICE, Gorenjsko. — Ljubljanski VELESEJEM, paviljon E, številka 12. 5486

PLETILKO

TAKOJ SPREJMEM na dom. Stanovanje prosto, plača in hrana po dogovoru. Reflektiram na samostojno in pa dobro izurjeno moč. — MEGUSAR, Martinova cesta 8, I. nadstropje. 5403

Sprejemem VAJENCA

za PEKOVSKO OBRT. Hrana in stanovanje v hiši. — Naslov v upravi lista pod šifro »PRIDEN 5340«.

Moško KOLO

skoro novo, ceno naprodaj. Ogleda se ob delavn. od 12—pol 2. v Mestni plinarni.

Med najboljšje in najsolidnejše trgovine s špecerijskim in kolonijalnim blagom Gorenjske spada

Andrašič Ignac

v Kranju, Glavni trg, ki prodaja svoje blago po najnižjih konkurenčnih cenah.

Josip Ovčjak

KRANJ 126, Kolodvorska ulica, prodaja najboljšje KLOBUKE na Gorenjskem po najnižjih cenah. — Sprejemajo se v popravilo moški in ženski klobuki.

Prostov. prodaja

tovarne pohištva, strojev ter zemljišč z veliko vodno silo v Vintgarju pri Bledu.

Dne 7. septembra ob 11. uri se vrši v Vintgarju prodaja vsega podjetja »Vintgar« z veliko vodno silo. — Natančnejše prejšnje sodne objave v tem listu.

Inženier išče

meblovano sobo

za takoj. — Cenjene ponudbe pod šifro: »INZENER« na Aloma Company, anonimna družba, Ljubljana, Kongresni trg 3.

Realitetna pisarna

ARZENŠEK & COMP., d. z o. z., Celje, Kralja Petra c. 22, IMA NAPRODAJ:

hiše, vile, graščine, gostilne, trgovine, vsakovrstna kmetijska posestva, gozdna in veleposestva, žage, mline i. t. d.

Najboljšo KOTLE

za kuhanje žganja na Gorenjskem izdeluje poleg drugih kotlarskih del

Šramek Franc : Tržič.

LED se oddaja

vsaki dopoldan od 7.—9. ure pri tržki M. MENCINGER, Sv. Petra cesta 43, na dvorišču poleg zajutrkovalnice.

Gledališki abonement!

ODDAM pol lože za celoletni abonement. — Cenj. naslov sprejme uprava »Slovenca« pod številko 5415.

Meblovano SOBO

za TAKOJ IŠČE miren in soliden bančni uradnik. — Ponudbe pod »MIREN« na upravo lista. 5414

NAJCENEJŠE in najboljše KRITJE je

»AZBEST« CEMENTNI ŠKRILJ.

Dobavlja in krije »KAMENIT«, tovarna umetnega škrlja in elektrarna, LAŠKO. Ustanovljena leta 1910.

PRODAM veliko množino VINSKIH SODOV

in 5 močnih HRAMNIH SODOV po 40 hl za vino, pivo ali žganje. — AUGUSTIN, SP. ŠIŠKA, Jerneja cesta 231. 5471

STANOVANJE

s ŠTIRIMI SOBAMI IŠČEM in sem pripravljen dati proti varstvu posojilo po dogovoru. — Ponudbe pod »G. D.« na upravnistvo »Slovenca«. 5417

Marija Rogelj

trgovina z MANUFAKTURNIM blagom in PERILOM za gospode in dame se nahaja sedaj

v LINGARJEVI ULICI ŠTEV. 4 (druga ulica pred frančiškam. mostom.)
BLAGO DOBRO! CENE NIZKE!

ZA OTVORITEV malega MODNEGA salona IŠČE inteligentna mirna gospodična

primerno SOBO

prazno ali opremljeno. Poleg najemnine šiva za gospo brezplačno. — Ponudbe na upravo lista pod šifro »LEPA SOBA«.

Kavarna »Centrak«

LJUBLJANA, poleg jubilejnega mostu se priporoča velesejmskim obiskovalcem. ŠTEFAN MIHOLIČ.

Landaver

dobro ohranjen, PRODA oskrbnistvo Fužine - Dev. Mar. Polje. 5416

Namizna preproga

170 X 170 cm, fino ročno vezanje na svilnem plišu, NAPRODAJ. - Dunajska cesta številka 71, pritličje. 5419

Godbeni avtomat

na utež, dobro ohranjen, poceni NAPRODAJ v gostilni Dunajska cesta 71.

Hiša s tremi sobami in kuhinjo ter bledom, vodovodom in elektr. napeljavjo, je naprodaj. Pri hiši je 400 m² vrta, oddaljeno 10 minut od kolodvora Vižmarje. Več se poizve pri L. Goljar, Guncleje št. 4, p. Sent Vid nad Ljubljano.

AVTO:
MATERIJAL
VSAKO:
VRSTNI
KROGLJIČNA:
LEŽIŠČA
SPECIJALITETE
NOVOSTI
J. GOREC
STUBLJANA
PALAČA LJ. KRED. BK.

Naprodaj!

HIŠA v predmestju Ljubljane, z vrtom, prostim stanovanjem in lepimi obrtnimi prostori, posebno pripravljeni za stroj. mizarstvo za 375.000 Din.

POSESTVO 60 oralov, z mlinom, na 3 tečaje, vinogradi, gozdovi, njivami in travniki, lepo ležeče, za 375.000 Din.

MLIN enonadstropen, 4 pare kamnov, ob železnici, v zelo prometnem kraju, za 175.000 Din.

OBRTNA HIŠA pol ure od Ljubljane, z upeljano mesarijo in krasnimi prostori za vsako obrt, za 250.000 Din.

GRAD 11 sob, s parkom in vpeljano gostilno na Gorenjskem, za 175.000 Din.

VILI SLIČNA HIŠA enonadstropna, v Ljubljani, z vrtom in prast. komfortnim stanovanjem, 6 sob, za 400.000 Din.

POSESTVO 15 oralov, arondirano, z 2 hišami, 11 sob, salon, gospod. poslopja, ob železnici na Gorenjskem, z upeljano gostilno in trgovino, z velikim prometom, za 350.000 Din.

Razen tega VILE, trgov. in obrtne HIŠE, gostilne, kmečka posestva 5—60 oralov, stavbene parcele itd. 5451

v Realitetni pisarni,

Ljubljana, Poljanska cesta št. 12.

MIROSLAV BIVIC

KNJIGOVEZNICA,
KARTONAŽA in GALANTERIJA
ZALOŽNIŠTVO
šolskih ZVEZKOV, MAP in BLOKOV.
LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 29.

Kupim brzoparilnik

četudi malo pokvarjen. Ponudbe s ceno pod »Brzoparilnik« na upr. lista. 5469

UGODNA PRILIKA! Trgovski lokal

v Ljubljani, na prometnem kraju, oddam za dobo 6 let dotičnemu, ki je pripravljen plačati najemnino za 6 let naprej. — Ponudbe poslati na upravo lista pod ŠEST LET 5472.

Zamenjam stanovanje:

soba, kuhinja, podstrešje, na Selu 19 — Moste, zraven pošte, za slično v mestu ali izven mesta. 5468

Manufaktura KRISPER Pridelovanje vate

Ljubljana, Rožna ulica številka 19. Prideluje in ima v zalogi vse vrste pamučne VATE. — Za odeje, krznarstvo, bandažiste in konfekcionarje.

Spalna oprava kompl. skoro nova, marm. plošče, radi pomanjkanja prostora zelo ugodno naprodaj. Na ogled pri cerkovniku trnovsko župnišče, Ljubljana.

Inserirajte v „Slovenca“!

Osrednja čipkarska zadruga

pod Trančo 1

prodaja

Idrijske čipke

iz najfinejšega lanenega sukanca.

Velesojm paviljon „L“ št. 405.

Za nakup vsakovrstnih strojev in orodja za poljedelstvo in obrt, z bogato zalogo vsakovrstne kuhinjske opreme in vsega v železninsko stroko spadajočega blaga se priporoča trdka:

SCHNEIDER & VEROVŠEK

trgovina z železnino

v LJUBLJANI, Dunajska cesta številka 16.

Higijenična česalnica za dame

O. Fettich - Frankheim

Ljubljana, Kongresni trg številka 19.

Negovanje las. Undulacija. Barvanje z L'Oreal Henné. El. masaža lica. Manikura. Izvršuje vsa lasna dela. Kupuje odpadene in odrezane lase po najvišji dnevni ceni. — Parfumerija.

Odobreno od ministerstva Narodnega zdravja novoiznajdeno in klinično preizkušeno zdravilo kot najboljšje sredstvo proti revmatizmu je

„Radio balsamica“

dr. Ivana Rahlejeva

Zdravilo je patentirano in zaščiteno z znamko v naši državi in v vsem kulturnem svetu. Izdeluje in razpošilja se po vsem svetu samo iz laboratorija dr. IVAN RAHLEJEVA iz Bleda, sedaj preseljenega iz Ljubljane v Beograd.

Za informacije se je obrniti na laboratorij

dr. Ivana Rahlejeva, Beograd, Kosovska številka 43.

Stroji za pletenje in tkanje

kakor tudi vse potrebščine od najpозnateljih trdk, kot

Wilhelm Barfuss, Apolda; Felix Lederer, Wien; Fritz Schuster, Chemnitz v največji izbiri, po zmernih cenah pri samostojnem zastopniku za Jugoslavijo

ALFRED KOZMA, Osijek I, Županjska številka 42.

Prima bohinjski sir

razpošilja po najnižji dnevni ceni

Franc Žmitek Eksport sira, Boh. Bistrica

Zahtevajte povsod sir la, Boh. kvalitete.

CHAMPIGNONS SECS
HERBORISTERIE EN GROS
PRODUITS ALIMENTAIRES
EXPORTATION

V. H. ROHRMANN
LJUBLJANA
SV. PETRA NASIP ŠT. 27.
MAISON FONDÉE 1881

PRVO SLOVENAČKO
PODUZEČE KOŠARAČKE.
SITARSKE I DRVENE ROBE

M. PAKIČ
LJUBLJANA
KANCELARIJA I ISKLADIŠTE
SV. PETRA NASIP ŠT. 27
OSNOVANO GODINE 1822

SUNE GOBE, FIZOL IN DRUGE DEŽELNE PRIDELKE

KUPUJE

V. H. ROHRMANN, LJUBLJANA, SV. PETRA NASIP 27. (ZA VODO)

Pisalne stroje na obroke

The Rex Co.

Telefon 268.

Ljubljana

Gradlišče 10.

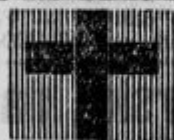
S tužnim srcem naznanjamo, da je naša sorodnica in prijateljica, gospodična

Alma Lasič

poštarica v pok.

po daljši in mučni bolezni izdihnila svojo blago dušo. Pogreb se vrši v nedeljo 2. septembra ob 5. popoldne iz hiralnice sv. Jožefa na pokopališče k Sv. Križu.

ŽALUJOČI OSTALI

Brez posebnega obvestila.

Danes se je preselil naš ljubljani oče in brat, gospod

FRAN SCHIFFRER

mestni učitelj v p.

po kratki in mučni bolezni v lepše večno življenje.

Pogreb bo dne 2. t. m. ob pol 4. uri iz Garnizijske bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 1. septembra 1923.

Globoko žalujoči ostali.

IDEAL-ERIKA

pisalni stroji najmodernejšega sestava dobavi trdka
za pisarno in potovanje
na mesečne obroke

THE REX Co. LJUBLJANA
Gradišče 10.
Zahtevajte ponudbe in prospekte.

STROJE za surovo maslo znamke „LAKTOR“ v velikosti od 2-50 litrov dobavlja po najnižjih cenah

ČUČEK & KOUBIK,
tovarna gospodarskih strojev
Strnišče.

Alojzij Lenček nasl. sin

trgovina s kleparskimi izdelki.
Stavbeno kleparstvo.
Sv. Petra cesta št. 29.

se priporoča za vsa v lo stroko
spadajoča dela.

Cementni zarezani strešnik

(FALZ), betonske cevi, vratne podboje in drugo, la portland CEMENT nudi F. Banda in drug, Karlovska cesta 8.

Izmed najlepših in najcenejših MOLITVENIKOV je DR. ZDESARJEVO

NAVODILO

ZA PRAVO POBOŽNOST DO MATERE BOŽJE.

V knjižici sta 2 sv. maši. Cna vez. izvodu 6 Din. po pošti 1 Din več. Dobi se pri »Ničmanu«, v »Novi Založbi«, »Slogu« na Poljanskem nasipu 10 v Ljubljani in v drugih knjigarahn. — Kdor naroči vsaj 10 izvodov, dobi 15 odstotkov popusta!

OTVORITEV

Specialne zaloge tapet. izdelkov

ZIMA vseh vrst — morska trava — vsi v stroko spadajoči predmeti. — Točno in solidno delo po naročilu in popravila.

Se priporoča

Rud. Sever

(prej BRATA SEVER), tapetnik in dekorater, Ljubljana, Gosposvetska cesta 6.

Sjedinjene Krečane d. d. Zagreb

Vlaška ul. 40 telef. 69 i 21-30

dobavlja

apno

iz svojih moderno urejenih apnenic v Novem Marofu in Očuri.

Mesečni proizvod cca. 120 vagonov.

Trgovci pozor!

Pod jako ugodnimi pogoji je

naprodaj dobro vpeljana trgovina

v zelo prometnem kraju v Sloveniji. ODDA se tudi brez blaga. — Cenj. ponudbe na upravo lista pod »VELETRGOVINA«. 5355

PRILOŽNOSTNI NAKUP!

Lokomobile, motor na bencin nekaj drugih STROJEV in poljsko železniški material vse rabljeno, proda ceno „OBNOVA“, gradbena družba z o. z., v Ljubljani Dunajska cesta.

Kandite raznoursine in SOL

prodaja po najnižjih cenah

„MANA“

tovarna kanditov in mlenje dišav in soli

Ljubljana

morsko, zemeljo Rimska cesta št. 6.

Na III. Ljubljanskem velesejmu paviljon L št. 475.

A. Volk Veletrgovina moke in žita

prodaja in kupuje:

Ljubljana

vse vrste žita in drugih poljskih pridelkov.

Javna vzgojna zavoda v Pljuu.

Za dečke

Dijaški dom

Prešernova ulica 29

Prostora za 100 gojencev

Za deklice

Mladika

z lastno gospodinjstvo šolo in izobraževalnim letnikom
Prostora za 60 gojenk

Gojenci in gojenke obeh zavodov imajo v zavodih stanovanje, popolno oskrbo in vzgojo in lahko obiskujejo realno gimnazijo, deško ali dekliško meštansko šolo ter šolo Glasb. matice.

Prospekti so brezplačno na razpolago pri vodstvih zavodov.

AND. JAKIL

tovarna kož in čoljev d. d., prodajalna Ljubljana.
POLJANSKA CESTA ŠT. 13.

Bogato skladišče moških, ženskih in otroških ČEVLJEV iz telečjega boksa v vseh bojah, govedjega boksa in rjave kravine.

SOLIDNO DELO!

3480

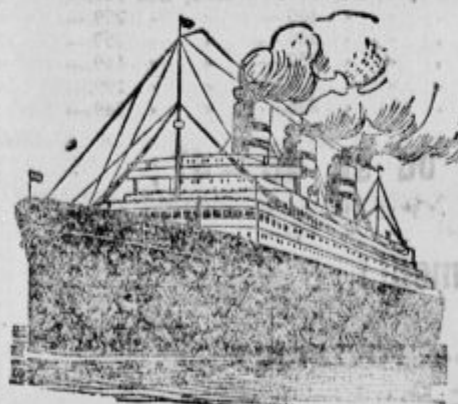
NIZKE CENE!

HOLLAND - AMERIKA LINIJA

Rotterdam-New-York

Generalno zastopstvo za kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev
Hrvatska banka za promet s nekretninama d. d.

Zagreb, Zrinjski trg 8.

Odprava potnikov I., II. III. razreda za Severno Ameriko in Kanado z ogromnimi, najmodernejšimi brzovoznimi parobrodi. Potovanje po odprtem morju 6 do 7 dni. Najugodnejša, sigurna in brza vožnja. Izvrstna kuhinja. Vsak teden eden parobrod. Potniki tretjega razreda imajo posebne kabine z uzorno čistostjo.

Vsestranska pojasnila daje vsakomur brzo in brezplačno:

Holland-Amerika Linija

Podružnica: Ljubljana, Dunajska cesta 21.

K. KRABICA

izdelovanje kravati

LJUBLJANA, Pasji brod 9.

Na velesejmu H. paviljon!

Prodaja le na debelo! Pri nakupu na debelo popust!

Josip Stupica

jermentar in sedlar

Ljubljana, Slomškova ul. 6.

Velika zaloga različnih vozov in konjskih
autogarage oprem autogarage

Razstava!

v lastni hiši.

Priložnost

Imate za nakup vsakovrstne železnine po
najnižjih cenah
ako si ogledate po posetitvi velesojne bogate zalogo pri

Zalta & Žilič

trgovina z železnino na debelo in drobno
Ljubljana
Dunejska cesta št. 11.

Razstava!

v lastni hiši.

KUPUJEMO stalno vsako množino: HRASTOV, BUKOV, OREHOV, JAVORJEV, SMREKOV in GABROV

LES v hlodih

za razžaganje. Ponudbe z navedbo cene in količine na: «DRAGA» lesna trgovska in industr. družba z o. z., parna žaga, Ljubljana, Jeranova ulica 15. 5271

Restavracija in kavarna
„EMONA“
Aleksandrova cesta. Fiala.

VELIKA ZALOGA
Klobukov in slamnikov
se dobi pri

Franc Cerar
lovnar v Slobu, pošta Domžale.
Vzorec se vidi na velesojmu paviljon L. oddelek 497, pri vhodu prvi na desno. Prevzemajo se tudi stari klobuki in slamniki v po-pravilo pri KOVAČEVIČ i TRSAN v LJUBLJANI, Prešernova ulica št. 5. Sprejemanje v sredo. Zaloga v Celju, Gosposka ulica 4.

Stavbenik
Rud. Ročak
v Trbovljah
zvršuje vsa stavbena dela — lastn. tesališče — izdelovanje stopnic
Teraco-tlak
Brezkonkurenčne cene!

Priporočilo.

Ravno prišli šivalni stroji, po znižanih cenah. Namizna oprava (Bešek) kina in pravo srebro. Ure budilke, žepne, srebrne in zlata. Veržice zapestnice, uhani, prstani in briljanti, vse po najnižjih cenah. Se priporoča za obilni obisk

Jos. Selovin Čuden, Mesni trg 13

Priporočamo
Kolinsko cikorijo

Kostanjev LES

za TANIN, razrezen na 120 cent. in debeline od 10 do 30 cent. — se KUPI vsaka množina po najvišji dnevni ceni. — Cenj. ponudbe z navedbo cene in množine franco vagon je poslati na upravo lista pod «KOSTANJEV LES 500».

Kurilne naprave, vodovodne naprave, popravilo in postavitve kotlov za visoki pritisk, elektrotehnične naprave vseh vrst
Stegu in drugi,
VIČ - GLINCE 5.

Pisarna: Ljubljana, palača Ljubljanske kreditne banke, Dunajska cesta 1b/III.

Sentjanški PREMOG

se dobi po ugodnih cenah vsako množino. — Prodajni urad Sentjanškega premogokopa, Ljubljana. Krekov trg 10

Vsakovrstne PILE in RASPE
Izvrstno nasekava ter kupuje stare po najvišjih cenah IVAN FIGAR, pilarski master, Ljubljana, HRENOVA ulica 19.

Utemeljeno god. 1881.

And. Jakil

tvornica koža i cipela d. d. — Karlovac

Bezojavi: Jakil — Karlovac. Telefon: pisarna 70, tvornica 50, stan 118. Podružnice: Zagreb, Gundulićeva ul. 20. Ljubljana: Poljanska cesta 13. Beograd: Skopljanska ul. 3.

Proizvaja:

Vašes džonove u poluti-eama Vašes krupone :: Okrajine Vratove :: Tabanice (Brandzoline) :: Teletinu žutu i crnu Kravine žute Kipse eugovane :: Boxealf. Solidna kvaliteta.

Cipele: muške, ženske i dječje iz boksa u svim bojama, teletine i kravine: Moderne, američanske i običajne radničke (bakan-dže). Elegantna izrada iz čiste kože.

Paviljon „J“ 394.

Veletrgovina z

železnino, orodjem i. t. d.

Fr. Stupica

v Ljubljani, Gosposvetska cesta 1.

POLJEDELSKI STROJI.

Stavbeni material. — Zaloga smodnika (baruta) in vseh drugih raztreljiv.

Brata Brunskole

Ljubljana, Židovska ulica št. 5.

Konfekcija lastnih delavnic in najmodernejša krojaštvo za dame in gospode Najnovejši modeli cenjenim gostom vedno na razpolago. P. n. cenjene dame in gospode, ki želite imeti res krasno, elegantno in po zelo nizki ceni narejeno obleko naj pred svojim odhodom iz Ljubljane obiščete tvrdko **BRATA BRUNSKOLE, Ljubljana Židovska ul. 5. in na Velesojmu Paviljon H. št. 311**

Konkurenca!

Tovarniški objekt

primeren za izdelovanje lakov,

išče

velika tovarna lakov v inozemstvu. Event. sodelovanje ni izključeno.

Ponudbe na

LUDWIG MARX, Wien I, Spiegelgasse 4.

UNITED STATES LINES

v NEW-YORK iz Southampton - Cherbourg

Leviathan

18. septembra, 9. in 30. oktobra, 20. novembra, 11. dec. iz Bremena čez Southampton in Cherbourg v New-York

George Washington

19. septembra, 24. oktobra, 28. novembra

Pres. Harding 4. sept. 10. okt. Pres. Arthur 12. sept. 17. okt.

America 24. sept. 31. okt. Roosevelt 3. okt. 7. nov.

Pres. Fillmore 4. okt. 8. nov.

Odhod iz Southampton in Cherbourg 1 dan pozneje.

Vse podrobnosti pri naslednjih naslovih:

UNITED STATES LINES

Glavno zastopstvo **BELGRAD, Palata Beogradske Zadrage.**

za Jugoslavijo: Podružnica: **LJUBLJANA, Zadruga Zveza.**

V Jugoslaviji dobroznana tvrdka

S. HEIT

Wien -- Chemnitz in Sachsen

ima lastne izdelke pletenin razstavljene na velesojmu

Zastopnik za časa velesojma dolgoletni prokurist **Feliks Paulin**

20.000 parov čevljev

prodam po neverjetno nizkih cenah!

Moški čevlji od št. 39 — 46:

Boks črni (zbiti)	prej Din 300.—	sedaj Din 199.—
boks črni (goodyear)	400.—	259.—
boks črni (goodyear) dv. podpl.	450.—	269.—
boks rjavi (goodyear)	450.—	269.—
boks rjavi in črni, nizki, široka in špicasta oblika (goodyear)	400.—	249.—

Fantovski in deklški čevlji od št. 35 — 39:

boks črni (goodyear)	prej Din 300.—	sedaj Din 197.—
boks črni (zbiti)	250.—	189.—

Ženski čevlji od št. 35 — 42:

Boks črni (zbiti)	prej Din 300.—	sedaj Din 199.—
boks črni (goodyear)	400.—	259.—
boks črni (goodyear)	400.—	259.—
boks črni (goodyear)	400.—	259.—
boks črni nizki (zbiti)	250.—	169.—
boks črni nizki (goodyear)	300.—	199.—
boks črni nizki (goodyear)	375.—	249.—

Delavski čevlji od št. 40 — 47:

Prvovrstne bankaže (podkovane)	prej Din 162.50	sedaj Din 139.—
prvovrstne bankaže (nepodkovane)	150.—	139.—

Garantirano prvovrstno blago, izdelano po zadnji modi!

ENGRO - NAKUP IMA RABAT!

PISMENA NAROČILA pri navedbi vrsta čevljev in številke — pošiljam po poštne POVZETJU!

Kosta Vukasinović

(SAMOPRODAJA IN ZALOGA TOVARNE «PETOVIA» D. D.)

LJUBLJANA, Dunajska cesta (palača Ljubljanske kreditne banke)

Vseh vrst vino žganje špirit

sirovi gorljivi
iz ARKOVE tovarne

rafinirani 96.7 %, najfinejši, brez vonja,
vedno v skladišču po najnižjih cenah.

VINEA

d. z o. z.

Ljubljana-Rudnik

Telefon 5-18.

Generalno zastopstvo tovarne Arko Zagreb.

Tovarna špirita, kvasa,
likerja, konjaka in etra.

Cognac medicinal. Triple Sec Liqueurs.

»Pri LOZARJU«

staroznana gostilna poleg cerkve Sv. Jakoba, priporoča dobro domačo KU-HINJO, prvovrstna VINA ter na novo urejena PRENOČIŠČA. — Se priporočata FR. in IV. DOLŠAK.

Sivaine stroje, kolesa,
motorna kolesa
in vse dele dobite najceneje pri
S. AD. ENGL,
SUBOTICA.

Preprodajalci
zahtevajte brezpogojno cenike
RAZSTAVA NA VELESEJMU

VELIKA

ZALOGA PORCELANA!

EMAJLIRANA

in luksuzna posoda!

Priporoča se ANA KUS, Ljubljana, Resljeva c. 4 (prej trgov. barv g. Hauptmanna)

CEMENT, PREMOG, STREŠNA OPEKA

stalno v zalogi pri H. PETRIČ, Ljubljana, Dunajska cesta 33. — Telefon 366.
Skladišče »Balkan«. 5028

Naprodaj je ŽAGA

leta 1923 popolnoma moderno zgrajena, polnojarmenik s cirkularno žago, elektr. razsvetljava. Žaga je pol ure oddaljena od postaje Radovljica. — Natančna pojasnila da notar M. HAFNER, Ljubljana.

PATRIA

COGNAC

MEDICINAL

Ljubljanski velesejem, paviljon L
stanica 481.

ŽAGA in MLIN

z štirimi kamni ter s strojem za izdelovanje kaše, z vodno silo, skozi celo leto v polnem obratu, v zelo prometnem kraju, 15 minut od želez. postaje, je s pripadajočim stanovanjem event. z zemljiščem in gospodarskimi poslopji radi boleznit takoj po ugodni ceni naprodaj. Zelo pripravno za lesno trgovino. Podrobna pojasnila daje IV. OGORELC, posestnik v Rigoncih št. 9, p. Dobova pri Brežicah. 5423

Lesna industrija

„Javor“ v Logatcu

izdeluje pohištvo in stavbena mizararska dela poceni in točno po naročilu. Dobava oprav ca 14 dni po dnevu naročbe. Nekaj oprav iz trdega in mehkega lesa stalno v zalogi.

Jeziki!

PT. občinstvu, zlasti trgovcem in obrtnikom, najvljudneje naznanjam, da sem otvoril oblastveno odobreno pisarno za PRESTAVLJENJE SPIŠOV IZ TUJIH JEZIKOV v slovenščino in obratno. — Jamčim za pravilnost prevale. HONORAR ZMEREN. Vljudo se priporočam ta cenj. naročila. — Hinko PRIVSEK, LJUBLJANA, Miklošičeva cesta št. 18, I. nadstr., poleg sodišča. 5013

Bricelj & Pristou

Prvi in najstarejši specialni artistični atelje za

črkoslikarstvo

na steklo, kovine, les, zid, platno itd.

LJUBLJANA, hotel pri Maliču, II. dvorišče.

JOSIP KREGAR

oblastveno preizkušeni mestni tesarski mojster
Cesta na Kodeljevo 2 Ljubljana

izvršuje vsa v njegovo stroko spadajoča dela in sicer vodne in nadtalne stavbe ter umetno tesarstvo. Prevzamem po danih kakor tudi lastnih načrtih zgradbo mostov, jezov, hiš, vil, ter razne gospodarske in industrijske stavbe, stolpne strehe, kupole in cerkvena ostrešja, balkone, vrtno utice, verande, ter razna druga vrtna arhitekturna dela. Stopnice, dekorativne stropove, ter dekorativne stenske opaže.

SRPSKA FABRIKA TEPIHA

Lazar Dundjerski d. d.

Veliki Bečkerek (Banat).

Najmodernejšo urejeno domačo podjetje za izdelovanje vsake vrste Furne, Velvet, Papestry, Boucle, Kidderminster, Derna, Holländer Jute, Manila preprog in moketov, kakor tudi splošno znanih specialitet

Ročno delanih Smyrna preprog.

Zastopnik za Slovenijo tvrdke A. Dular, Ljubljana, Miklošičeva c. 36.

LJUBLJANSKI VELESEJ

paviljon H št. 306.

Potrebna pojasnila daje organ v paviljonu, ki sprejema tudi naročila.

TEODOR KORN

Ljubljana, Poljanska cesta 8.

se priporoča cenj. občinstvu za izvrševanje vsakovrstnih kleparskih in vodovodnih inštalacijskih del ter za pokrivanje streh. Vsa stavbinska in kleparska dela v priznani solidni izvršitvi. Proračuni brezplačno in poštne prosto. Popravila točno in po najnižji ceni. Pločevinasta ambalaža, kakor kante za firnež, olje, benzin, doze za barve, kandite in konzerve.

„TRIGLAV“ tovarna perila

D. & G. Vojska,

Ljubljana, Kolodvorska 8

(nasproti hotela Štrukelj)

Ljubljanski velesejem, paviljon J. 381.

Trgovci posetite!

VI. VZORČNI VELESEJEM V PRAGI

od 2. do 9. septembra

Znižana vožnja na jugoslov. in čehoslovaških železnicah.

Znižana pristojbina za vizum.

Direktni posebni vlaki med Prago in Ljubljano.

Pojasnila daje:

CEHOSLOVASKI KONZULAT, LJUBLJANA, BREG STEV. 8.

Pojasnila daje:

ALOMA COMPANY d. z o. z., LJUBLJANA, KONGRESNI TRG STEV. 3.

Tungstam-žarnica

iz vlečene žice.

Neporušna!

Centralna vnovčevalnica

priporoča svoje prvovrstne mesne izdelke vsem cenjenim odjemalcem, vsaki dandavkrat sveže hrenovke, slačenke, jetrne pašete, druge klobase in najizbranojše specialitete. Nadalje razpolaga z vsemi vrstami prekajenega mesa. — Peča se z živo in zaklano živino, ter razprodaja na nvojih stojnicah na Vodnikovem trgu goveje meso po konkurenčnih cenah.

Centralna vnovčevalnica
družba z o. z., LJUBLJANA.

Export

Mesni izdelki
Prekajeno
meso
Goved

Splošno ključavničarstvo

JOS. REBEK
LJUBLJANA
Cankarjevo nabrežje 9.

se priporoča za vsa
v to stroko spadajoča
dela.

Posetite na velesejmu

paviljon „I“

domačih tovarn čevljev trdke PETER KO-
ZINA & KO., pod zaščitnim znakom „PEKO“.

Najnovejša
izdelava

galanterijskega
blaga!

Poravnajte naročnino!

Novost! Galanterijsko blago domačega izdelka. Novost!

Nikar ne zamudite posetiti

SINGERJEV

oddelek št. 155 na
Ljubljanskem velesejmu.

Najstarejša sedlarska delavnica

JOSIP KÖHLER,

LJUBLJANA, Dnnajska cesta št. 19.

priporoča izgotovljene konjske opreme ter vse
sedlarske potrebščine

Delo solidno.

Cene zmerne.

Ceniki na razpolago.

Tovarna verig d. d. v Lescah pri Bledu
Lesce pri Bledu (Slovenija).

ELEKTRIČNO VARJENE VERIGE in kovane verige do 30 mm debelosti členov. —
AMERIKANSKE verige brez varitve do 6 mm debelosti členov in vsi v to stroko
spadajoči predmeti v PRVOVRSTNI IZVEDBI!

SPECIALITETA:

LADUSKE, ŽERJAVSKE in KALIBRIRANE, preizkušene verige za škripce, dvi-
gala in železniške varnostne naprave.
NASLOV za brzojave: VERIGA, LESCE.

III. Vzorčni velesejem v Ljubljani od 1. do 10. septembra t. l.

PAVILJON F.

KOJA ŠT. 176.

Leopold Sega

Jermenar

Ljubljana, Poljanska cesta 18

priporoča se za vsa v njegovo stroko
spadajoča dela kakor tudi svojo veliko
zalogo konjskih oprem in drugih
jermenarskih izdelkov.

UNDERWOOD

pisalni stroji

zastopstvo za Slovenijo

FRANC BAR

Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 5. — Telefon 407. — Paviljon „H“ 285.

Slograd

Slovenska gradbena in
industrijska d. d. Telefon
interurb. 180. Tehnična
pisarna: Ljubljana. Spo-
dnja Siška. Frankopan-
ska ulica 151.

Izvršuje: stanovanjske hiše, trgovska poslopja,
moderne industrijske zgradbe, betonske in
železo-betonske konstrukcije, vsakovrstne
vodne naprave na podlagi 25 letnih izkušenj.

Specialiteta: železobetonske cevi za vod-
ne naprave in vodovode.

Zastopa patent dr. inž. Empergerja za
izvrševanje konstrukcij iz armiranega
betona z litoželeznimi vložki za visoke
 tlačne napetosti (kakor pri skladiščih,
 „silo“-mostovih in podobno.)

Izdeluje vse vrste tehničnih projektov
in statičnih proračunov. Parna žaga.

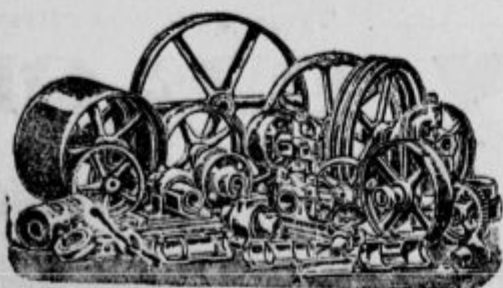
Pravi tržaški bičevniki

iz pristnega koprivovega lesa; navadne, pletene,
politirane, močne, (furmanske itd.) se dobe v
vsaki množini. Vzorci so razstavljeni sedaj na
Ljubljanskem velesejmu, paviljon „E“ št. 108.

Se priporoča prva jugoslovanska tvornica bičevnikov
Ogrin & Perič, Laverca pri Ljubljani (Slovenija).

Stroji

za obdelovanje lesa

Turbine

transmisije

armature

sesalke

zvonovi

Strojne tovarne

in livarne d. d.

Ljubljana

Na velesejmu paviljon „F.“

Gospodarska zveza

Ljubljana

IMPORT

Telefon šte. 137.

EKSPORT

Brzjavke: Gospodarska.

Blagovni oddelek:

kolonijalno blago,
krmila,
žito in žitni izdelki.

Lesni oddelek:

nakup in prodaja
lesa,
lastne žage.

Strojni oddelek:

poljedelski in drugi stroji.
Umetna gnojila.
Cement.

Lastna zeljarna.

Mesni oddelek:

tovarna mesnih izdelkov,
hladilnica,
izdelovalnica umetnega ledu,
izvoz živine in prašičev.

Vinski oddelek:

domača in tuja vina v
sodih in buteljkah.

Tovarna za milo in sveče.

American d. o. z.
Uvoz na debelo Izvoz

Paviljon H, prostor 289
na Velesejmu

Najnovejši izum v glasbenih inštrumentih »SALONSKI AKORDEON«. Vam nadomešča drag glasovir ali harmonij. »KRANJSKE HARMONIKE«, štiri različne vrste. Garantirane. — Upravništva časopisov in podjetja, ki razpošiljajo periodične cirkularje, opozarjamo, da si ogledajo ameriški ročni stroj za lepljenje naslovov. Ena oseba jih prilepi 3000 na uro. Zelo enostavno delo. Velik prihranek na stroških dela. — »GILLETTE« ameriške brivne priprave po polovični ceni. — Za lesne trgovce in lastnike gozdov: Preizkušene ameriške lahke motorne žage za podiranje dreves in razžaganje na hlode. — Imamo tudi druge prvovrstne konkurence zmožne ameriške produkte, za katere se oddajo odgovornim interesentom

Zastopstvo za celo Jugoslavijo!

TRAME

Barborič — Završan

lepo šesane, letošnji izdelek, KUPIM VEČJE IN MANJSE PARTIJE. — Po udbe s ceno in konsignacijo je poslati na upravo lista pod št. TRAME.

MODISTARIJA in preoblikovalnica — Ljubljana, Mestni trg 7. — Velika zaloga klobukov, nakita in modist. potrebščin. Preoblikujejo se klobuki za DAME in gospode po najnovejših vzorcih. 5355

Arhitekt in mestni stavbenik

VILJEM TREO

Ljubljana, Gosposvetska cesta 10.

Telefon Interurb. 103.

Ustanovljena l. 1850.

se priporoča za zgradbe vseh vrst ter izvršuje načrte in proračune.

Fran Raunikan
mestni tesarški mojster

Ljubljana, Linhartova ulica šte. 25.

Telefon šte. 415.

Poštno - čekovni račun 11.428.

izvršuje vsa v njegovo stroko spadajoča dela, in sicer vodno in nadtalno ter umetno tesarstvo.

Parna žaga in strojne delavnice.

Prevzamam po danih, kakor tudi lastnih načrtih zgradbo mostov, jezov, hiš, vil ter razne gospodarske in industrijske stavbe, stolpne strehe, kupole in cerkvena ostrešja, balkone, vrtno ulice, verande ter razna druga vrtna arhitektonična dela. Stopnice, dekorativne stropove ter dekorativne stenske opaže. Za razne industrijske stavbe opozarjam zlasti na moje patentirane nosilce za večje proste raspetine od 12—15 m.

Razstava v paviljonu za stavbeno stroko in lesno industrijo

INDUS d. d. preje Carl Pollak

Tovarna usnja in usnjatih izdelkov Kranj, Ljubljana, Vrhnika
Centralna pisarna Ljubljana, Sv. Petra cesta 68. Tel. 528.

I. Industrija usnja.

A. VEGETABILNO
(čreslostrojeno usnje):

1. KRAVINE, rjave, črne in chagrin, ter za mehove in strehe;
2. KIPSI;
3. TELETINE;
4. OVCINE in KOZINE:
a) mazane, rjave in črne;
b) barvane, za mobilje, tapetiranje in konfekcije;
5. VACHETTES:
a) za izdelavo DOKOLENIC, barvane ali naravne,
b) za izdelavo NOGOMETNIH ŽOG,
c) za izdelavo razne USNJATE KONFEKCIJE;
6. SVINJINE (specialiteta):
a) za fino JAHALNO OPREMO, barvane ali naravne,
b) za KOVCEGE,
c) za MOBILJE in galanterijsko konfekcijo (portemonnais, portefeuilles in knjigoveštvo);
7. PODPLATI:
a) trovloženi hrastostrojni podplati,
b) vache;
8. CROUPONI za izdelavo TRANSMISIJSKIH JERMENOV:
a) specialno strojeni (angleški sistem),
b) hrastostrojni.

B. CHROM - USNJE:

1. box-call, črno in barvano;
2. chevreaux;

3. chevrette;
4. chrom-usnje za izdel. nogometnih žog;
5. chrom-usnje za izdelavo JERMENOV.

C. GALUN - USNJE

za izdelovanje vezilnih in šivalnih JERMENOV.

D. LAK - USNJE:

1. Box - call;
2. chevreaux.

II. Industrija usnjatih izdelkov.

A. ČEVLJARSKI IZDELKI:

1. ČEVLJI za šrapac;
2. " za rudnike;
3. " za sport in nogomet;
4. " po vojaškem vzorcu;
5. SANDALE.

B. KONFEKCIJA TRANSMISIJSKIH GONILNIH JERMENOV:

1. Specialni stroj;
2. hrastov stroj;
3. chrom - stroj;
4. jermenci za šivanje in vezanje transmissijskih jermenov.

C. KONFEKCIJA za

DOKOLENICE (gamaše), NOGOMETNE ŽOGE, TORBICE, PORTEFEUILLES itd. iz vegetabilnega, chrom- in lak-usnja, NAHRBTNIKI, sportni PASOVI itd., TRZNE TORBICE.

Prodajam POSESTVO

v prijaznem gorenjskem kraju blizu mesta. Več pove ALOJZIJ GRILC, sedlar, Novomesto, Dolenjska. 5332

Prodajam motorno KOLO

NSN, 4 HP, z dvema prestavama in prostim tekom. — Poizve se pri upravi lista pod številko 5299.

ISCEM pridno, pošteno in zanesljivo POSTREŽKINJO

za dopoldanske ure. — Plača po dogovoru. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod številko 5442.

KONFEKCIJSKA INDUSTRIJA
DRAGO SCHWAB
— LJUBLJANA, DVORNI TRG 3. —

Priporoča svojo bogato zalogo vsakovrstnih oblek za gospode in dečke, nadalje površnike, zimnike, raglane, dežne plašče, usnjene suknjiče auto čepice itd. po konkurenčnih cenah. — Specialna zaloga angleškega in češkega sukna. Perilo, modni in športni predmeti.

Razstava lastnih izdelkov na Ljubljanskem velesejmu od 1. do 10. septembra 1923 (paviljon „I“ št. 407).

Popolnoma varno naložite svoj denar v

Vzajemni posojilnici v Ljubljani

I. Z. Z. O. Z.

v lastni novi palači na Miklošičevi c. poleg hotela Union.

Hranilne vloge se obrestujejo po

6%

brez odbitka rentnega in invalidskega davka ter se obresti zaračunavajo s 1., 11. in 21. vsakega meseca. — Vloge v tekočem računu obrestujemo po 5 1/2, vloge, vezane na dobo pol leta, po 6 1/2. — Večje vezane zneske obrestujemo po dogovoru z ravnateljstvom precej višje.

Stavbeno podjetje Jvan Ogrin

Ljubljana, Gruberjevo nabr. 8

se priporoča za stavbena dela ter nudi po zelo nizkih cenah

opeko

vseh vrst (strešno, zarezano in navadno opeko (bobrovec) žlebnike, opeko za tlak) in cementne cevi. Lastna pekarna na Črnučah. Zaloge tudi v Ljubljani.

KUPIM vsako množino starih kakor tudi pokvarjenih

jutastih VREČ

po najvišjih dnevnih cenah. Istotako popravljam obrabljene vreče v najkrajšem času in po konkurenčnih cenah. — PETER KOBAL, izdelovalnica slamnic in jutastih vreč, KRANJ, SLOVENIJA.

Pozor gospodje trgovci!

Vašem interesu bode če pred nakupom športnih čepic in hišnih čevljev obiščete — paviljon „L“ 464 — Tajnost.

ALBIN JAZBEC, KRANJ.

Jadranska banka d. d. Beograd

Dionička glavnica: Din 60 milijonov. Rezerva: 32,515.000.

Podružnice:

Bled,
Cavtat,
Celje,

Dubrovnik,
Ercegnovi,
Jelsa,

Jesenice,
Korčula,
Rotor,
Kranj,

Ljubljana,
Maribor,

Metković,
Prevalje,
Sarajevo,
Split,
Sibenik,
Zagreb.

Amerikanski odio

Naslov za brzojavke: JADRANSKA.

Afilirani zavodi:

JADRANSKA BANKA: Trst, Opatija, Wien, Zadar.
FRANK SAKSER STATE BANK, Corland Street 82,
New-York City.

BANCO YUGOSLAVO DE CHILE, Valparaiso, Antofagasta, Punta Arenas, Puerto Natales, Porvenir.

Zvezke vseh vrst,

za ljudske, meščanske, srednjeln
trgovske šole.

Trgovske knjige, mape, bloke itd.
izdeluje in razpošilja

Papirna Industrija in knjigoveznica
Anton Janežič, Ljubljana,
Florjanska ulica št. 14.

Zvezki v korist Podpornemu
društvu slepih

Zvezki v korist Podpornemu
društvu slepih

Prva žebeljarska in železoobratna zadruga v Kropi in Kamni gorici.

Pisma: Žebeljarska zadruga, Kropa (Slov.). Brzojavke: Zadruga Kropa.

Telefon interurban: Podnart 2.

Zebli za železnice, Zebli za ladje, črni ali pocinkani, Zebli za zgradbe, Zebli za čevlje, Spojke za odre in prage, Spojke za ladje in splave, Zelezne brane, Zobje za brane, Kljuke za podobe, zid itd., Vijaki z maticami, Zakovice za tenderje, kotle in mostove, Vijačni čepi, Verige.

Cognac-Medicinal
Crème-Ligueure

Velesojem

Paviljon „B“ števil. 483-484

Triple sec

„Alko“

d. d. o. z.

Ljubljana, Kolizej

Garantirano popravljeno
LOKOMOBILI
iz skladišča Zagreb in Ljubljana
WOLF — LANZ

HP	HP	HP
1917 10-20	1916 38-57	1913 90-125
1918 15-25	1921 40-65	1914 100-150
1918 17-32	1919 48-70	1913 120-175
1917 20-32	1921 54-75	1914 135-175
1921 26-42	1913 55-82	1914 145-195
1917 26-48	1921 65-95	1921 200-300
1912 30-49	1914 70-100	1914 300-400
1919 30-45	1912 85-120	1922 330-460

Enoletno tvorniško jamstvo. Prvorazredno generalno popravljeno
Skrbno preizkušeni. — Kurjava z vsakim gorivom.

POSETITE NAS PAVILJON NA
LJUBLJANSKEM VELESEJMU!

BRAČA FISCHER d. d.,
ZAGREB. Pantovčak 5.

Brzojavke: Globus Vrhnika.

Telefon Interurban Vrhnika 10.

Konzerвна tovarna „GLOBUS“

na Vrhniki pri Ljubljani

priporoča vse mesne konzerve, pastete in druge mesne izdelke. Naznanja, da je pričela letos z izdelovanjem sadnih in soljivih konzerv. Sprejema naročila za izdelovanje pločevinastih doz.

Na velesejmu lastni paviljon.

PIPAN & CIE., kem. komerc. družba z o. z.
Ljubljana, Resljeva cesta 2.

I. a. ameriška — pensilvanska vsakovrstna strojna olja tovorna mast
benzin in terpentin kemični in tehnični predmeti

I. a. angl. Soja jedilno olje, znamke „KOMCO“ vsakovrstne ribje
masti, itd. Zastopa največji amer. koncern mineralov in kemikalij.

OGENJ pogasite ter se ga obvarujete takoj s svetovno znanim
originalnim originalnim

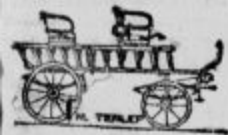
„MANIMAX“

ročnim gasilnim aparatom, kateri je zelo priročen in ogenj brez
uporabe vode takoj pogasi. Pojasnila daje samo

Generalna zastopstva za Slovenijo LJUBLJANA Resljeva cesta števil. 2.

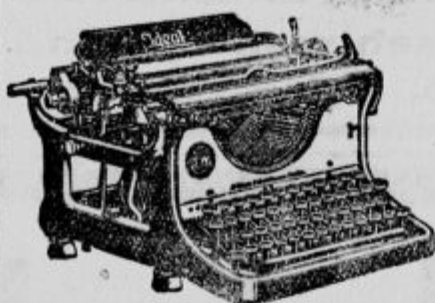
Stavbena parcela

z industrijskim tlom v najlepši legi, je
ceno NAPRODAJ. TAVCAR in SVE-
TINA, Ljubljana, Gosposvetska cesta 6.

Priporočam
zalogo
različnih voz
lastnega
izdelka

MATIJA TERLEP Sv. Jorjeva cesta 38
Sp. Siska.

Pisalne stroje,
razmnoževalne
aparate,
Računske stroje

THE REX CO

Ljubljana Zagreb
Gradišče 10 Duga ul. 32
USTANOVLENO 1906
Paviljon H št. 290

Pisarniško po-
hištvo ter vse
pisarniške
potrebščine

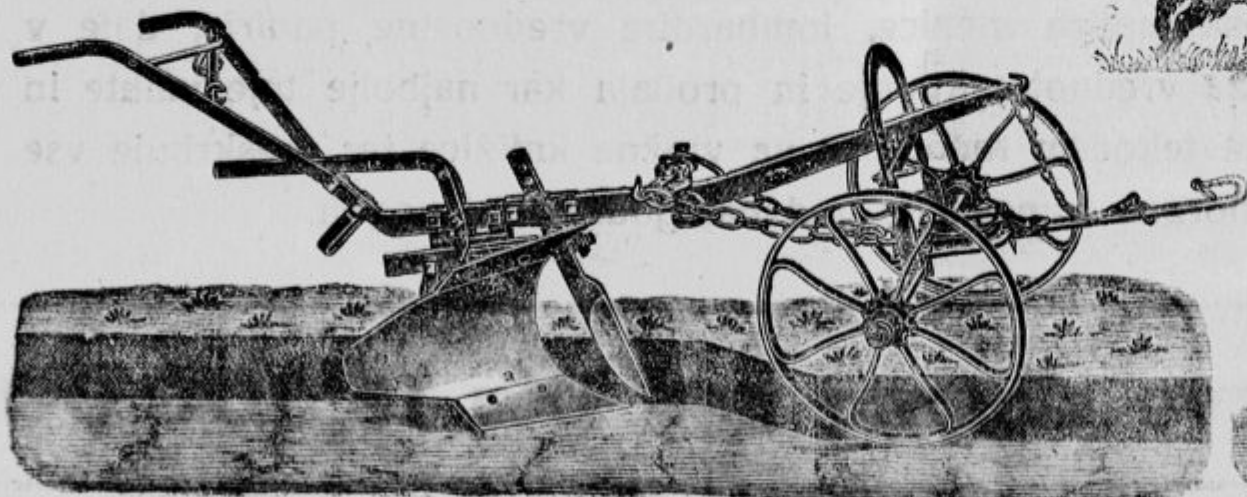

Gospodarska zveza
Ljubljana

**Stalna zaloga poljedelskih strojev,
zastopstvo vseh vrst plugov**

Tvrške

Eberhardt za Slovenijo.

Nizke cene!

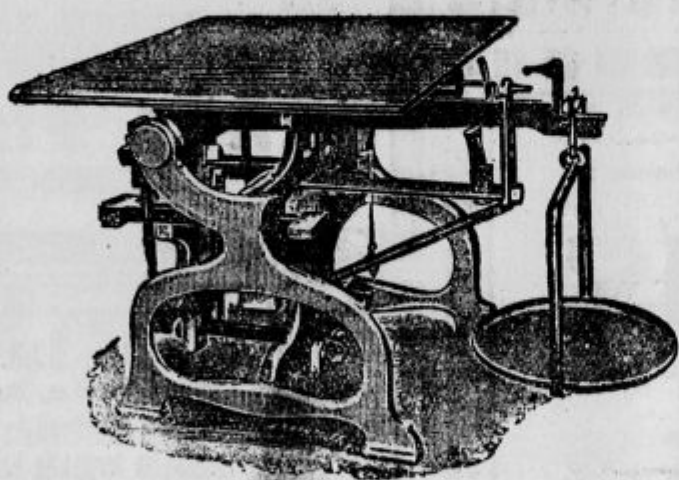
Rupajte in naročajte sukno, modno blago, perilo i. dr. pri

Engros - Endetail

LENASI**LJUBLJANA**
Stritarjeva ulica štev. 4.

&

Ustanovljeno l. 1808

GERKMAN**Poču**dovito nizkih
cenah kupi-
te letos
volmeno blagoza ženske in
SUKNO za
MOŠKE ob-
leke, in tudivso drugo
manufakturno robo v veletrgovini R.
STERMECKI, Celje. Trgovci engros-
cene. Radi splošn. pomanjkanja de-
narja treba povsod štediti in je dolž-
nost vsakega, da se pelje v Celje in
poskusi enkrat kupiti v veletrgovini
R. STERMECKI.**Prva jugoslovanska tovarna tehtnic****Ivan
Rebek,**
CELJE,„Ljubljanski
velesejm“,
paviljon
„F“ 129.**VOLTA**tovarna električnih žarnic d. d.
MARIBORizdeluje vsakovrstne elektr. žarnice
najboljše kakovosti po najnižjih cenah.- Razstavi v lastnem paviljonu na -
„LJUBLJANSKEM VELESEJMU“.**Bronaste zvonove vliiva**najceneje in z dobavnim
rokom od 2 do 5 mesecev**Zvonarna in livarna**
Št. Vid nad Ljubljano.**Gričar & Mejač - Ljubljana**

Zaloga oblek za gospode, dame in otroke

Samo Selenburgova ulica številka 3

Ljubljanska gradbena družba z o. z. Ljubljana, Rimska cesta 13. — Telefon 527.

Projektira in izvršuje najsolidnejše zgradbe vseh vrst. — Točna izvršitev.

Lastno tesarstvo.

Stavbno mizarstvo.

Parna žaga.

Zadružna Gospodarska banka d. d.**LJUBLJANA, Miklošičeva cesta štev. 10**

(v lastni palači vis à vis hotela „Union“).

Telefon štev. 57 in 470.

Račun poštno-čekovnega urada za Slovenijo štev. 11.945, v Zagrebu štev. 39.080.

**Podružnice: Djakovo - Maribor - Sarajevo - Sombor - Split -
Šibenik -- Ekspozitura: Bled.**

Interesna skupnost z Gospodarsko banko d. d. v Novem Sadu.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, daje v
najem jeklene shrambe za vrednote, kupuje in prodaja kar najboljše tuje valute in
devize, sprejema vloge na tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse
bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.**- Kapital in rezerve skupno nad Din 15,000.000. -****Pooblaščen prodajalec srečk Državne razr. loterije.**